

Violette de Ronde **November 2004**

Culturele Maatschappelijke Vorming presenteert aan u...

'De CMV'er een holist'!

Voorwoord	blz. 4
Inleiding	blz. 5-7
Hoofdstuk 1: Doelgroep analyse jonge vrouwen Den Haag	blz. 8
1.1 Geografische gegevens	blz. 8
1.2 Demografische gegevens	blz. 8-9
1.3 Persoonlijke en maatschappelijke gegevens	blz. 9-10
Hoofdstuk 2: Leer van Nichiren Daishonin	blz. 11
2.1 Het ontstaan van de leer van Nichiren Daishonin	blz. 11
2.2 10 levensstaten, 10 factoren en de 3 gebieden	blz. 11-13
2.3 Ontstaan van de organisatie Soka Gakkai	blz. 13
2.4 Doel van de SGI	blz. 13-14
2.4.1. Vrede	blz. 14
2.4.2. Cultuur	blz. 14
2.4.3. Onderwijs	blz. 14
2.4.4. Landelijke activiteiten	blz. 14-15
2.4.5. Uitgangspunten van een SGI lid	blz. 15-17
Conclusie	blz. 17
Hoofdstuk 3: Uitgangspunten van een CMV'er	
3.1 Uitgangspunten	blz. 18
3.2 Praktijkvoorbeeld	blz. 18-19
3.3 Zeven uitgangspunten	blz. 19-20
3.4 Grondvormen	blz. 20-21
3.5 Overeenkomsten tussen de uitgangspunten van de SGI en CMV	blz. 21
3.5.1. Houdingsaspecten	blz. 21
3.5.2. Kennisaspecten	blz. 21
3.5.3. Vaardigheidsaspecten	blz. 21-22
Conclusie	blz. 22-23
Hoofdstuk 4: Zingeving	blz. 24
4.1 Maatschappelijke ontwikkeling binnen CMV	blz. 24
4.2 Algemene zingeving	blz. 24
4.2 Huidige ontwikkelingen van zingeving binnen het CMV werkveld	blz. 24-25
4.3 De definitie zingeving binnen het CMV werkveld	blz. 25-26
4.4 Visie van de Soka Gakkai over zingeving	blz. 26-27
Conclusie	blz. 27-28
Hoofdstuk 5: Burgerschap	blz. 29
5.1 Algemene theorie burgerschap	blz. 29
5.2 Visie burgerschap binnen het sociaal maatschappelijk terrein	blz. 30

5.3	Huidige ontwikkelingen vanuit het sociaal maatschappelijk terrein binnen burgerschap	blz. 30-32
5.4	Burgerschap volgens de visie van de Soka Gakkai	blz. 32
	Conclusie	blz. 32-33

Hoofdstuk 6: Werkwijze van een CMV'er bij de doelgroep jonge vrouwen naar zingeving en burgerschap		blz. 34
6.1	Educatie	blz. 34-35
6.1.1	Formeel leren	blz. 35
6.1.2	Sociaal leren	blz. 35
6.2	Samenlevingsopbouw	blz. 35-36
6.3	Beginsituatie doelgroep jonge vrouwen	blz. 36-37
6.4	De activiteit	blz. 37-38
6.5	De beginnende groep	blz. 38
Conclusie		blz. 38

Hoofdstuk 7: Conclusie en aanbevelingen		blz. 39
7.1	Inleiding	blz. 39
7.2	Vraagstelling	blz. 39
7.3	De conclusie	blz. 39
7.4	De aanbeveling	blz. 39

Literatuurlijst	blz. 40-41
------------------------	------------

Bijlagen	blz. 42-53
-----------------	------------

Na het volgen van de opleiding Sociaal Cultureel Werk heb ik besloten om verder te gaan studeren. De opleiding Culturele Maatschappelijke Vorming viel meteen bij mij in de smaak. Deze opleiding bood een goede aansluiting bij mijn vorige opleiding. Vooral de domeinen samenlevingsopbouw en educatie spraken mij zeer aan. Gedurende de opleiding werd mijn passie groter voor deze domeinen.

Van mei 2004 tot op heden heb ik de verantwoordelijkheid gekregen voor een groep jonge vrouwen in de leeftijd van 18 t/m 33 jaar. Deze groep is aangesloten bij een organisatie genaamd de Soka Gakkai. Deze organisatie ontleent zijn basisprincipes aan de filosofie van Nichiren Daishonin.

De principes van deze filosofie hebben veel te maken met de rol van een mens binnen zijn menselijke samenleving. Culturele Maatschappelijke Vorming kent deze soort van principes heel goed. Binnen de domeinen educatie en samenlevingsopbouw heb ik veel te maken gehad met deze principes. Ik heb besloten om daar een scriptie over te schrijven als eindproduct van mijn opleiding.

Wat mij is opgevallen is dat de scriptie gaat om samenhang te creëren tussen mensen en omgeving. Een verbinding kunnen maken tussen de twee werelden, materiele wereld en de immateriële wereld. Laat dit nu juist zijn wat ik het allermoeilijkst heb gevonden tijdens het schrijven van mijn scriptie. Over eenheid gesproken! Gelukkig heb ik een geweldige begeleider gehad, Marianne Ardewijn, die zeker geen makkelijke aan mij heeft gehad. Zij was in staat om mij op de juiste wijze begeleiding te bieden zodat ik op mijn beurt in staat was om binnen dit proces te kunnen functioneren.

Heel veel waardevolle actie-inspiratie gewenst aan iedereen!

Al enige tijd verdiep ik me in de filosofie van het Nichiren Daishonin Boeddhisme. Door de bestudering van deze filosofie zijn er verschillende vragen bij mij opgekomen. Deze vragen hebben betrekking gehad op mijn persoonlijke levensgebieden en op mijn maatschappelijk functioneren. Een van deze vragen was bijvoorbeeld welke keuze te maken in beroep en/of opleiding. Het komen tot een keuze heeft een aantal jaren geduurd.

De Soka Gakkai Internationaal Nederland (SGIN) is een organisatie die zijn principes ontleent aan de filosofie van Nichiren Daishonin. Deze principes zijn gebaseerd op het verbeteren van de kwaliteit van het menselijke leven. Deze kwaliteitsverbetering manifesteert zich in de terreinen educatie, mensen rechten en cultuur (Ikeda, 2000). Door in contact te komen met de SGIN ben ik in staat geweest om een keuze te maken van beroep. Vanuit deze kennismaking heb ik besloten om de opleiding Culturele Maatschappelijke Vorming (CMV) te gaan volgen en vanuit mijn beroep een bijdrage te gaan leveren op deze terreinen.

Door het verder bestuderen van deze filosofie werd mij steeds duidelijker wat het belang is van het creëren van waarde in de maatschappij. Ook wordt er onderwezen dat de eigen verantwoordelijkheid in het doen van waardevolle persoonlijke en maatschappelijke acties zeer belangrijk is. Deze gedachte komt voort uit het boeddhistische principe 'eenheid van jezelf en je omgeving' (Ikeda, 2001).

In deze filosofische gedachte zitten de thema's individuele zingeving en verantwoord collectief burgerschap en de onderlinge samenhang tussen beide.

Individuele zingeving kun je zien in het licht van wat de filosofie van Nichiren Daishonin onderricht. Deze onderwijst dat wanneer je je eigen persoonlijke competenties in de dagelijkse activiteiten volledig uitdaagt, je leven niet alleen voor jezelf meer betekenis geeft maar ook voor je omgeving. Moeilijkheden omdraaien tot uitdagingen wordt binnen deze filosofie ook wel het omzetten van vergif in medicijn genoemd. Deze reeks van handelingen creëert een groter persoonlijke geluksbeleving. Het boeddhisme stelt ook dat wanneer je zelf minder energie kwijt bent aan het denken over al je 'obstakels' je meer ruimte hebt om ook aan het geluk van je omgeving te denken en aan wat je kan doen om daar een bijdrage aan te leveren.

Collectief verantwoordelijk burgerschap zou een gevolg kunnen zijn van dit individuele geluk maar ook een beginstel (Radhakrishnan, Miller, Carter, 2001).

Omdat de organisatie Soka Gakkai Nederland zich baseert op deze filosofie en daarnaast maatschappelijke acties ondersteunt en initieert zal elk lid van de organisatie de beloftes van de organisatie nakomen. Deze zouden gelijktijdig leiden naar collectief verantwoord burgerschap.

Sinds 4 mei 2003 ben ik binnen deze organisatie gevraagd om de verantwoordelijkheid te nemen voor een groep jonge vrouwen in Den Haag. De jonge vrouwen bestuderen allen de filosofie van het Nichiren Daishonin Boeddhisme.

De SGI methodische aanpak die ik bij deze jonge vrouwen hanteer is anders dan een CMV'er die methodisch deze doelgroep zou organiseren. In mijn scriptie zal ik de verschillende wijzen van methodische aanpak vergelijken en kijken waar de overeenkomsten zijn en de verschillen. Met het doel om uiteindelijk uit te kunnen komen op een eigen manier van aanpak.

Centrale vraagstelling

Hoe kan ik als CMV'er jonge vrouwen stimuleren en ondersteunen bij de ontwikkeling van individuele zingeving en verantwoord collectief burgerschap?

Doelgroep toelichting

Mijn doelgroep jonge vrouwen komt uit Den Haag en omstreken. Deze doelgroep is ontstaan uit een gemeenschappelijke interesse: de leer van Nichiren Daishonin Boeddhisme.

Begrippentoelichting

Ik versta onder het begrip *verantwoord collectief burgerschap* het wederzijdse respect voor burgers onderling en dat dit respect zich uit in actief burgerschap. Actief burgerschap is het bekommeren om jezelf en je omgeving. Het gaat daarbij om de inzet die men levert voor het welzijn van zijn medeburgers. Deze inzet kan zowel op individueel niveau als op collectief niveau plaatsvinden. Verantwoord daar bedoel ik mee uit respect voor anderen en voor jezelf handelen. Geen enkele actie mag ten koste gaan van het welzijn van anderen.

Deelvragen en hoofdstukken

- Wie is de doelgroep jonge vrouwen en hoe is zij te typeren?
- Welke principes en uitgangspunten zijn er met betrekking tot zingeving en burgerschap binnen de filosofie van het Nichiren Daishonin Boeddhisme?
- Wat zijn de methodische uitgangspunten van CMV? Wat zijn de overeenkomsten en verschillen tussen de uitgangspunten over burgerschap en zingeving van het boeddhisme van Nichiren Daishonin en CMV?
- Wat betekent zingeving en hoe is deze te vertalen naar het CMV werkveld?
- Wat is burgerschap en hoe is deze te vertalen naar het werkveld CMV?

Hoofdstukken indeling

Deze scriptie bestaat uit 7 hoofdstukken.

In hoofdstuk 1 laat ik de lezer kennismaken met de doelgroep jonge vrouwen.

In hoofdstuk 2 zet ik de principes en uitgangspunten van de leer van Nichiren Daishonin uiteen.

In hoofdstuk 3 worden de uitgangspunten van de CMV'er besproken en tevens vergeleken op overeenkomsten en verschillen met de SGI uitgangspunten.

In hoofdstuk 4 omschrijf ik de verschillende visies over zingeving.

In hoofdstuk 5 omschrijf ik de verschillende visies over burgerschap.

In hoofdstuk 6 omschrijf ik de werkwijze van een CMV'er bij de doelgroep jonge vrouwen.

Tot slot in hoofdstuk 7 geef ik antwoord op mijn centrale vraagstelling en doe ik enkele aanbevelingen.

Hoofdstuk 1

De doelgroep jonge vrouwen uit Den Haag

Inleiding

Ik werk sinds een jaar en een aantal maanden als verantwoordelijke voor de jonge vrouwen uit Den Haag. Wij zijn allen leden uit de organisatie Soka Gakkai. Hier meer over in hoofdstuk 2.

De verantwoordelijkheid ligt o.a. in het voorzien van informatie over de Soka Gakkai Nederland, (SGIN) en daarnaast het ondersteunen van deze jonge vrouwen bij hun dagelijkse beoefening in het vergroten van hun competenties in geloof.

In hoofdstuk 2 zal ik hier dieper op ingaan.

Voordat ik verder ga wil ik u eerst voorstellen aan mijn doelgroep via een doelgroep analyse.

Er zijn twee soorten gegevens bij een doelgroepanalyse te onderscheiden, namelijk de demografische gegevens en de geografische gegevens. Het eerste gaat voornamelijk om de persoon zelf en de directe immateriële omgeving en het laatste gaat om de infrastructuur waar de deelnemer zich begeeft, de materiële omgeving. Daarnaast bestaan er nog gegevens op het gebied van de persoon en maatschappij. Al deze gegevens maken duidelijk in welke ontwikkelingen een persoon zit en in welke fase zij verkeerd binnen het socialisatie proces.

1.1 Geografische gegevens:

De jonge vrouwen wonen allen in Den Haag en omgeving. 27 jonge vrouwen komen uit Den Haag 2 uit Zoetermeer, 2 uit Leiden en 3 uit Alphen a/d Rijn.

1.2 Demografische gegevens

Leeftijd en leefsituatie

In totaal bestaat deze doelgroep uit 33 jonge vrouwen in de leeftijd van 18 en 35 jaar. Gezien de leeftijdsverschillen zijn de privé-situaties niet gelijk. Geen van de jonge vrouwen wonen thuis, 1 jonge vrouw is getrouwd, 10 jonge vrouwen wonen samen met hun partner, waarvan 1 jonge vrouw een lesbische samenlevingscontract heeft, 12 jonge vrouwen hebben een relatie en 10 jonge vrouwen wonen zelfstandig en zonder partner.

Maatschappelijke klasse:

Van de 33 jonge vrouwen komen er 11 jonge vrouwen uit een lagere sociale klasse en 22 jonge vrouwen uit een hogere sociale klasse.

De doelgroep is hoog opgeleid. Bijna alle jonge vrouwen hebben een HBO of universitair onderwijs gevolgd of is dit nog aan het volgen. 2 jonge vrouwen hebben een MBO opleiding gevolgd. Alle jonge vrouwen hebben een baan of zitten dus op school.

Herkomst en mobiliteit:

De doelgroep is qua nationaliteit zeer divers.

Er zijn 24 Nederlandse jonge vrouwen, 1 Italiaanse, 1 Vietnamese, 1 Engelse, 1 Antilliaanse, 1 Japanse, 1 Koreaanse, 1 Chinese, 1 Belgische, en 1 Surinaamse. Ook binnen de Nederlandse jonge vrouwen zit er een mengeling van een andere nationaliteit in en vaak is dit een kwart Indisch.

Religie of godsdienst:

Binnen moreel denken zijn er 6 stadia te onderscheiden:

- 1) heteronome moraliteit;
- 2) individuele en instrumentele moraliteit;
- 3) interpersoonlijk normatieve moraliteit;
- 4) moraliteit van het sociale systeem;
- 5) Moraliteit van de mensenrechten en het sociale welzijn;
- 6) Moraliteit van universele ethische principes.

(Meeus, 1993).

De totale doelgroep beoefent het Boeddhisme van Nichiren Daishonin.

Het moreel denken bij deze groep bevindt zich vooral in stadia 4, 5 en 6 wat een zeer hoog stadium is en meestal alleen voorkomt bij zeer hoogopgeleiden.

1.3 Persoonlijke en maatschappelijke gegevens:

Historische ontwikkeling:

De doelgroep is zeer verschillend opgegroeid in de persoonlijke ontwikkeling. De gezinssituaties waren verschillend van aard. Er zijn 3 jonge vrouwen die op een jonge leeftijd hun vader hebben verloren. 4 meiden komen uit een alcoholisch en drugs verslavend gezin. Er is een jonge vrouw waarvan de ouders zijn gescheiden en ze heeft de Borderline stoornis.

Tevens zijn er 4 jonge vrouwen die op jonge leeftijd vanuit hun land van herkomst vertrokken zonder ouders naar Nederland.

Senso-motorische ontwikkeling:

Dit is het contact met de buitenwereld via de zintuigen.

Mijn doelgroep laat geen opvallende afwijkingen op dit gebied zien.

Cognitieve ontwikkeling:

Het begrip cognitie refereert aan verschillende denkactiviteiten. Het heeft niet alleen te maken met intellectuele vaardigheden zoals redeneren en probleemoplossend vermogen. Ook heeft het betrekking op hoe de diverse verschillende complexe informatiesystemen verwerkt worden. Cognitie heeft betrekking op de handeling of het proces van het kennen (Wit & Veer & Slot, 1995).

Typerend voor mijn leeftijdsdoelgroep is:

- a) ze zijn in staat om na te denken over hun mogelijkheden en zijn minder afhankelijk van concrete zaken of gebeurtenissen;
- b) ze denken makkelijker in abstracte termen, en vormen ideeën en opinies over zaken als vriendschap, democratie en moraal en religie;
- c) ze reflecteren meer op hun eigen manier van denken en probleem-oplossen, hun eigen emoties en het beeld dat ze van zichzelf hebben;
- d) tenslotte heeft deze leeftijdsdoelgroep een behoorlijke kennis op verschillende terreinen opgedaan waardoor ze zaken beter met elkaar kan vergelijken.

Emotionele ontwikkeling:

8 jonge vrouwen worstelen met angstaanvallen. Dit uit zich in werk en relatie sfeer. Wanneer zij zich niet veilig voelen binnen de werk-, of privé-sfeer krijgen ze angstaanvallen en gaan ze twijfelen aan hun eigen gedrag. Dit uit zich veelal in

moeilijkheden in het instandhouden van werk en emotionele relaties. Daarnaast zijn de overige 25 meiden sterk op zoek naar de zingeving van hun bestaan.

Sociale ontwikkeling:

Elke groep die een leeftijd gezamenlijk delen hebben overeenkomstige psychologische en biologische ontwikkelingen.

Mijn doelgroep zit in de ontwikkeling van het vaststellen van de eigen identiteit.

De onderstaande ontwikkeling volgt op de senso-motorische zoals hierboven beschreven. Dit zijn instrumentele en cognitieve vaardigheden. In de leeftijd van mijn doelgroep is er een stevig begin te zien in het ontwikkelen van houdingsvaardigheden, niet alleen naar hoe je je behoort te gedragen naar een ander maar ook naar jezelf.

De jonge vrouwen gaan zich nu meten met de buitenwereld. Welman zegt dat deze fase zich kenmerkt door voornamelijk ervaring op te doen. Deze ervaringen en waarnemingen van het leven en het zelf moeten er voor zorgen dat de identiteit solider gevormd kan worden (Welman, 1991).

Dit meten met de buitenwereld valt mijn doelgroep soms erg zwaar. Door hun socialistische religieuze inslag hebben ze veel idealen gecreëerd die niet altijd synchroon lopen met de idealen van hun leeftijdsgenoten of medestudenten en collegae. Dit vraagt van hen om zich steeds opnieuw op hun eigen karaktereigenschappen te reflecteren om zo in staat te kunnen zijn om te gaan met andersdenkenden en met zichzelf.

Geestelijke of religieuze ontwikkeling:

De doelgroep is veelal bezig met zingevingvraagstukken. Alle jonge vrouwen vragen zich af wat de zin van hun bestaan is en wat ze kunnen betekenen voor de ander.

Ruimtelijke ordening, huisvesting en milieu:

De jonge vrouwen hebben allemaal een reguliere woning van een woningbouwcoöperatie. Deze huizen zijn in goede staat. De omgeving biedt faciliteiten als recreatieve faciliteiten, er zijn op fietsafstand een aantal winkelcentra aanwezig, en de verbindingen met bussen, trams of treinen zijn optimaal.

De jonge vrouwen vinden een schoon milieu belangrijk maar zijn niet volledig op de hoogte van actualiteiten betreffende dit thema.

Werk en inkomen: Alle meiden hebben werk of zitten op school.

Wel geven de jonge vrouwen te kennen dat de werkzaamheden niet bevredigend genoeg zijn voor hun persoonlijke ontwikkeling. Er zijn in totaal 10 jonge vrouwen die echt tevreden zijn met hun werk en of opleiding en van de resterende zijn er 13 jonge vrouwen nog steeds op zoek naar een geschiktere functie of opleiding.

Vrijwilligerswerk

Naast werk en en/of opleiding zijn de jonge vrouwen allen betrokken bij de organisatie Soka Gakkai. Dit is geheel vrijwillig. Het aantal, dat men hieraan besteed is minimaal 10 uur in de week. Deze zijn verschillend per dagdeel ingedeeld.

Hoofdstuk 2

De leer van het ontstaan van het Nichiren Daishonin Boeddhisme

Inleiding

De jonge vrouwen uit Den Haag bestuderen allen de filosofie van Nichiren Daishonin. Deze filosofie omschrijft diverse terreinen zoals het terrein educatie, cultuur en vrede. Binnen deze terreinen bestaan er duidelijke basisprincipes en de daarmee gepaard gaande vertaling naar de huidige tijd.

De jonge vrouwen bestuderen deze basisprincipes en proberen met deze studie een vertaling te maken naar hun eigen dagelijks leven. Om duidelijkheid te geven waar de doelgroep zich mee bezig houdt zal ik inhoudelijk het ontstaan van de leer van Nichiren Daishonin en haar filosofische uitgangspunten en principes in het kort omschrijven.

2.1 *Het ontstaan van de leer van Nichiren Daishonin*

In 1222 in Japan werd Nichiren Daishonin geboren. Nichiren Daishonin is de grondlegger van deze filosofie.

Het Boeddhisme van Nichiren veronderstelt dat alle mensen het vermogen in zich hebben om op eigen kracht 'verlichting' / absoluut geluk te bereiken. Volgens zijn leer is het universum onderworpen aan een enkel beginsel of wet: de wet van oorzaak en gevolg.

De toewijding naar deze wet is in een zin vormgegeven: Nam MyoHo Renge Kyo. Nichiren verklaarden dat Nam-myoho-enge-kyo de hoogste waarheid leerstelling is van alle stromingen van het boeddhisme. Eenvoudig gezegd betekent Nam-myoho-enge-kyo: "Ik wijd mijn leven toe aan de mystieke wet van oorzaak en gevolg en leven en dood". De intentie van het reciteren van Nam-myoho-enge-kyo is om je eigen leven zo bewust mogelijk te maken van het oorzaak en gevolg principe en daardoor in het ritme te kunnen komen met het leven van het universum.

Dit laatste is belangrijk volgens deze leer omdat de eenheid gekenmerkt wordt door onophoudelijke compassie, wijsheid en moed wat de basisstaat volgens deze leer is van een mens. Deze basisstaat wordt ook wel boeddhaschap genoemd.

2.2 *10 levensstaten, 10 factoren en de 3 gebieden*

Deze leer onderwijst dat de mens begiftigd is met de 10 levenstaten:

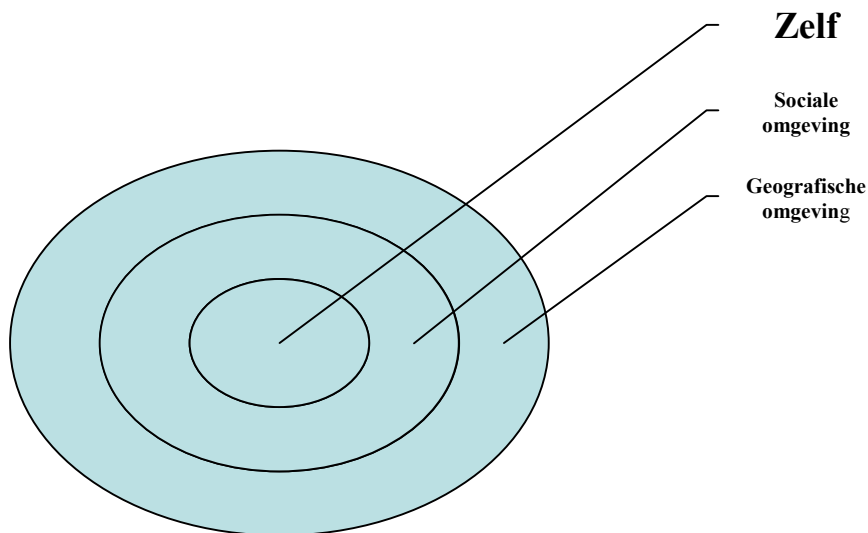
- 1) Hel
- 2) Honger
- 3) Dierlijkheid
- 4) Woede
- 5) Kalmte
- 6) Verrukking

- 7) Studie
- 8) Realisatie
- 9) Boddhisatva
- 10) Boeddhaschap

De 10 levensstaten bezitten een positieve kant als zowel een negatieve kant, op een levensstaat na, boeddhaschap. Deze levensstaat kenmerkt zich door nooit ophoudende moed, wijsheid en compassie. De 10 levensstaten bezitten afzonderlijk ook weer de 10 levensstaten. Dus in nr. 1 Hel zitten ook de levensstaten 2 t/m 10. En ga zo maar verder. Daarnaast kennen deze levensstaten de 10 factoren:

- ❖ Verschijning
- ❖ Natuur/ menselijk karakter
- ❖ Wezen
- ❖ Kracht
- ❖ Invloed
- ❖ Interne oorzaak
- ❖ Relatie/ verbintenis
- ❖ Latent effect
- ❖ Manifest effect
- ❖ De samenhang van het begin tot het einde

Daarbij veronderstelt deze leer dat de mens leeft in 3 gebieden: het zelf, de sociale omgeving en de geografische omgeving. Al deze aspecten werken direct op elkaar.

Bij het reciteren van Nam-myoho-renge-kyo creëert men een oorzaak waardoor het gevolg de staat van boeddhaschap zich manifesteert. Deze gelijktijdigheid van oorzaak en gevolg is erg belangrijk. De manier waarop ons individueel karma zich echter manifesteert, is afhankelijk van onze levensstaat van een bepaald moment.

Elk moment bepalen we de toekomst. Naarmate we boeddhenschap meer en meer ervaren, ondergaat het geheel van oorzaken en gevolgen, wat ons individueel karma vormt, een ingrijpende transformatie. Die dingen die in het verleden lijden veroorzaakten, versnellen onze menselijke ontwikkeling, omdat ze nu gebaseerd zijn op verlichting in plaats van illusie.

De kern van Nichirens leerstelling, Nam-myoho-renge-kyo, wordt belichaamd in de Gohonzon, wat letterlijk 'voorwerp van verering' betekent. De Gohonzon is niet iets dat buiten onszelf staat of van ons leven gescheiden is. De Gohonzon is de spiegeling van de ware identiteit van een mens.

Na de uiteenzetting van Nichirens leer is velen eeuwen daarna een organisatie geboren rondom deze filosofie: de Soka Gakkai (Soka Gakkai, 1993, Soka Gakkai, 1999, Watson, 1993, Ikeda, Wickramasinghe, 1998, Ikeda, 2003, Miller, 2002, Niwano, 1986).

2.3 *Ontstaan van de organisatie Soka Gakkai*

De Soka Gakkai Internationaal (SGI) is een boeddhistische lekenorganisatie die wereldwijd ongeveer twintig miljoen leden heeft. Soka Gakkai is een Japanse naam met als betekenis: 'Waarde creërende organisatie'. De SGI bevordert wereldvrede en individueel geluk op basis van het Boeddhisme van Nichiren Daishonin.

Het Boeddhisme van Nichiren Daishonin wordt in Nederland sinds 1961 beoefend. De Nederlandse SGI-organisatie heeft ongeveer duizend leden. Het Nederlandse centrum van de SGI is gevestigd in Zeist.

De SGI legt grote nadruk op de onschendbaarheid van het leven. Met hun beoefening streven de leden ernaar om vertrouwen te hebben in het leven, onder alle omstandigheden waarde te creëren en bij te dragen aan het welzijn van vrienden, familieleden en hun omgeving. Deze transformatie van het individu wordt het proces van 'menselijke revolutie' genoemd. Volgens de leerstellingen van Nichiren bezitten alle mensen, ongeacht hun maatschappelijke of persoonlijke omstandigheden, het vermogen om een waardevol en creatief leven te ontwikkelen - om een verlichte levensstaat te bereiken.

Het boeddhisme leert dat blijvende vrede uiteindelijk alleen bereikt kan worden door de innerlijke impulsen van haat en geweld die wij allen in ons hebben - het boeddhisme noemt deze 'de fundamentele duisternis van het leven' - te weerstaan en te overwinnen. Dit dynamische proces van zelfverbetering, van angst naar vertrouwen, van vernietiging naar creativiteit, van haat naar medeleven, en het positieve effect daarvan op de maatschappij, vormt de kern van de visie van de SGI.

2.4 *Doel van de SGI*

Het doel van de lekenorganisatie SGI is het zuiver houden en het verspreiden van de leer van Nichiren Daishonin. Deze doelstelling vertaalt zich in de doelstellingen en beginselen van de Soka Gakkai. Daarin beschrijft de organisatie welke voorwaarden gesteld worden wanneer men de leer verspreidt.

Wereldwijd heeft de SGI ongeveer twintig miljoen leden, die niet alleen in hun dagelijks leven de vruchten plukken van de boeddhistische beoefening, maar die ook actief samenwerken met organisaties zoals de Verenigde Naties. De SGI is als niet-

gouvernementele organisatie (NGO) verbonden met de VN. De activiteiten van de SGI zijn te onderscheiden in drie categorieën:

2.4.1. Vrede

De SGI is als niet-gouvernementele organisatie (NGO) verbonden aan de VN. In die hoedanigheid heeft de voorzitter van de SGI, Daisaku Ikeda, al vele vredesvoorstellen aan de VN aangeboden. Ook houdt de SGI fondswervingscampagnes om o.a. het vluchtelingenwerk van de VN te ondersteunen. In samenwerking met gelijkstemde organisaties houdt de SGI tentoonstellingen, zoals onlangs de mensenrechtententoonstelling in Den Haag. Om aandacht te vragen voor de wereldwijde vluchtelingen- en mensenrechtenvraagstukken heeft SGI-Nederland recent een fototentoonstelling gehouden in Slot Zeist in samenwerking met de UNHCR (United Nations High Commissioner for Refugees).

2.4.2. Cultuur

De SGI ziet culturele uitwisseling tussen verschillende volkeren als een uitstekend instrument om te komen tot wederzijds begrip tussen culturen.

In Japan werkt de SGI nauw samen met de Min-on Concert Organisatie en sponsort tournees van artiesten.

In Frankrijk heeft de SGI het 'Victor Hugo Literatuurhuis' opgezet; een verzameling van ruim 1900 onderwerpen die alle gerelateerd zijn aan het werk van Hugo. In vele staten over de hele wereld houdt de SGI muziek-, dans- en andere creatieve presentaties om te komen tot wederzijds begrip van en waardering voor andere culturen.

2.4.3. Onderwijs

De SGI gaat uit van het standpunt dat onderwijs tot doel heeft om de unieke, creatieve vermogens in ieder mens te ontwikkelen. Alleen door studie kunnen de wonden uit het verleden geheeld worden en een naar de toekomst gerichte samenleving opgebouwd worden. Het is een wapen tegen fanatisme en andere vormen van bekrompen denken en het moedigt aan tot een universeel gevoel van menselijkheid - beide zijn van oudsher boeddhistische doelstellingen.

De SGI heeft in eigen beheer, wereldwijd, diverse soorten onderwijsinstellingen opgericht. Deze onderwijsinstellingen variëren van kleuterscholen tot en met universiteiten. Ook worden met meer dan 70 colleges en universiteiten uitwisselingsprogramma's onderhouden (Galtung & Ikeda, 1995, Ikeda, 1999).

2.4.4. Landelijke activiteiten

Eerder in de tekst wordt gesproken over ‘menselijke revolutie’.

Leden worden bewuster gemaakt van hun mogelijkheden betreffende hun competenties. Hierboven zijn veel internationale activiteiten omschreven die allen een bijdrage hebben geleverd op het gebied van vrede, cultuur en onderwijs. Naast deze grootschalige evenementen zijn er ook maandelijks activiteiten voor leden in hun eigen land. Deze activiteiten zijn plaatselijk. De SGI Nederland heeft vele afdelingen. Deze afdelingen zijn verdeeld in districten en groepen. Per groep of district worden er maandelijks door leden zelf discussie, - en studiebijeenkomsten gehouden. Elk lid, of iemand die geïnteresseerd is in de filosofie en de terreinen vrede, cultuur en onderwijs, kan zich dan verdiepen door onderlinge dialogen te voeren en uitwisselingen van menselijke ervaringen te bestuderen.

2.4.5. Uitgangspunten van een SGI lid

Elk nieuw lid van de organisatie krijgt een interview vooraf. Dit interview gebeurt met de voorzitter van de Nederlandse SGI. De reden waarom een interview gehouden wordt is om duidelijk aan de nieuweling te maken waar hij/zij zich mee gaat verbinden. De SGI heeft doelstellingen en richtlijnen, of anders gezegd, uitgangspunten. Daar zal het nieuwe lid zich bewust van moeten zijn en zich aan moeten houden. Hieronder zal ik een overzicht geven van deze uitgangspunten;

1. De SGI zal bijdragen aan vrede, cultuur en onderwijs voor het geluk en welzijn van de gehele mensheid, met als uitgangspunt het boeddhistische respect voor het leven.
2. De SGI zal, op basis van het ideaal van wereldburgerschap, de fundamentele mensenrechten beschermen en geen enkele persoon, om welke reden dan ook, discrimineren.
3. De SGI zal de vrijheid van religie en religieuze uitingsvormen respecteren en beschermen.
4. De SGI zal het begrip van het Boeddhisme van Nichiren Daishonin bevorderen door middel van interactie tussen gewone mensen, en zo bijdragen aan hen individueel geluk.
5. De SGI zal haar leden door middel van haar organisaties aanmoedigen om als waardevolle burgers bij te dragen aan het welzijn van hun respectieve sociale omgeving.
6. De SGI zal de onafhankelijkheid en zelfstandigheid van haar vertegenwoordigende organisaties in acht nemen en rekening houden met de omstandigheden in ieder afzonderlijk land.
7. De SGI zal, op basis van de boeddhistische geest van verdraagzaamheid, mensen die andere religies aanhangen respecteren, de dialoog met hen aangaan en met hen samenwerken om zaken van fundamenteel menselijk belang op te lossen.
8. De SGI zal culturele verschillen respecteren en het uitwisselen van cultuurgoed bevorderen om zo een internationale gemeenschap van wederzijds begrip en harmonie tot stand te brengen.

9. De SGI zal zich inzetten voor de bescherming van de natuur en het milieu, uitgaande van het boeddhistische ideaal van symbiose.

10. De SGI zal bijdragen aan de bevordering van onderwijs, strevend naar waarheid en de ontwikkeling van wetenschappelijke kennis, om alle mensen in staat te stellen hun individuele karakter te ontplooiën en te genieten van een bevredigend en gelukkig leven (materiaal uit de SGI).

Wanneer een lid al een tijdje 'meedraait' binnen de organisatie kan deze besluiten tot het nemen van een verantwoordelijkheid. Bij het hebben van verantwoordelijkheid betreffende de doelgroep, zijn er richtlijnen gesteld voor het uitvoeren van de taak, deze richtlijnen zijn;

Eerste vereiste voor verantwoordelijken is absoluut geloof. Absoluut geloof betekent dat je zelfs in het zicht van grote obstakels de moed houdt en nooit opgeeft.

Het **tweede** punt is een sterk gevoel van verantwoordelijkheid. Het gaat daarbij om de inspanning van de verantwoordelijke om zijn medeleden naar waarde te schatten, hen te beschermen en hen warmhartig aan te moedigen. Het uiteindelijke doel van de verantwoordelijke is het geluk van de leden. Zijn gevoel van verantwoordelijkheid wordt door het menselijke contact met de medeleden voortdurend verdiept, zodat hij in het aangezicht van de problemen van zijn medeleden denkt: "Ik zal mijn medeleden nooit in de steek laten". Onverantwoordelijk zijn toont een gebrek aan medeleven.

Het **derde** wezenlijke aspect van verantwoordelijkheid is tolerantie. Dit omvat de vaardigheid de persoonlijke omstandigheden van een lid precies te begrijpen doordat je jezelf in haar of zijn situatie kunt plaatsen. Van belang hierbij is de vastbeslotenheid een open oor voor alle problemen te hebben en ieder type mens zo aan te moedigen dat zij of hij een sterk geloof ontwikkelt en gelukkig kan worden. De Soetra noemt een dergelijke instelling "het aantrekken van het gewaad van zachtaardigheid en geduld".

De **vierde** voorwaarde is onpartijdig zijn. Verantwoordelijken mogen zich niet laten leiden door het eigen ego gevoel of de persoonlijke mening. Verantwoordelijken moeten redelijke voorstellen steeds aanhoren, maar duidelijk stelling nemen tegen verkeerde visies of sterke emoties, zelfs als ze van seniorverantwoordelijken komen. Verantwoordelijken behoren niet die mensen te vleien die hen welgezind zijn. Iemand die niet in staat is goedkope trucjes, leugens en strategieën te doorzien, is geen goede verantwoordelijke. Een goede verantwoordelijke kan vertellen hoe hard ieder van zijn medeleden werkt voor het verspreiden van de leer van Nichiren Daishonin, zelfs als hun inspanningen niet zichtbaar zijn. Hij kan de juiste persoon op de juiste plaats zetten.

Ten **vijfde** hebben verantwoordelijken zelfvertrouwen nodig. Zelfvertrouwen omvat vastbeslotenheid, moed en besluitvaardigheid. Een verantwoordelijke kan door zijn zelfvertrouwen alle leden beschermen, hen hoop geven en hen in staat stellen opgewekt voort te gaan.

De uitgangspunten geven duidelijk de houdingsaspecten aan van elk lid. Deze uitgangspunten zijn idealen. Binnen de SGI zijn er talloze trainingen en bijeenkomsten om de houdingsaspecten te leren.

Conclusie

Individuele zingeving en burgerschap zijn volgens deze leer twee begrippen die niet van elkaar gescheiden te zien zijn.

Leden van de SGI organisatie worden aangespoord om hun eigen 'menselijke revolutie' te maken. Op deze wijze zullen zij in staat zijn om een bijdrage te leveren aan het welzijn van zichzelf en de omgeving. De SGI stimuleert deze bewustwording door middel van de alledaagse beoefening van Nam MyoHo Renge Kyo en de SGI maandelijks activiteiten die de componenten van vrede, cultuur en onderwijs bevatten. Mijn doelgroep wordt door zelforganisatie van de maandelijkse activiteiten aangemoedigd om leiderschap te ontwikkelen en verantwoordelijkheid voor zichzelf en de omgeving te nemen.

Hoofdstuk 3: Uitgangspunten van een CMV'er

Inleiding

De centrale vraagstelling van deze scriptie luidt: Hoe kan ik als CMV'er jonge vrouwen stimuleren en ondersteunen bij de ontwikkeling van zingeving en naar verantwoord collectieve burgerschap?

Om deze vraagstelling nader te behandelen wil ik een start maken met inhoudelijk de agogische dienstverlenende rol van een CMV'er toe te lichten.

Vanuit welke visie werkt een CMV'er precies? Welke taken, houdingsaspecten en uitgangspunten horen bij deze visie-uitvoering?

Wat voor positie kan een CMV'er innemen als het gaat om de beantwoording van de vraagstelling? Zijn de uitgangspunten vanuit de SGI te vergelijken met elkaar en waar liggen de verschillen?

3.1 *Uitgangspunten*

Een CMV'er is een sociaal culturele werker die samen met mensen in de openbare ruimtes mensen aanmoedigt om verantwoordelijkheid te nemen voor hen eigen belangen in deze ruimtes. Deze openbare ruimtes zijn o.a. de wijkverenigingen, welzijnscentra, scholen, bibliotheken, speelpleinen, et cetera.

Binnen deze ruimtes waar mensen zich vrij mogen bewegen zit een netwerk van organisaties achter. Deze zorgen er o.a. voor dat de openbare ruimtes veilig zijn voor de gebruikers. Om een voorbeeld te geven van een openbare ruimte is het speelplein.

3.2 *Praktijkvoorbeeld*

Het speelplein heeft de functie van ontmoeting en recreatieve doeleinden. Kinderen kunnen gebruik maken van de speltoestellen en vaak is er een voetbalveld aanwezig waar jongeren wedstrijden kunnen spelen. Ouders van kinderen kunnen op de pleinbanken elkaar ontmoeten en praten bijvoorbeeld over de opvoeding van hun kinderen. Het speelplein is een voorbeeld van een georganiseerde openbare ruimte. Georganiseerd omdat er eerst een plan is gemaakt om de ruimte een functie te geven. Vervolgens naast de uitvoering van het plan moet er ook gezorgd worden voor het onderhoud. Dit laatste wordt gedaan door een instelling als Wijkbeheer. Deze zorgt voor de vervanging en aanvragen van pleintoestellen en dergelijke. Mochten ouders en kinderen niet tevreden zijn over het speelplein of hebben ze leuke ideeën voor activiteiten is het belangrijk als deze mensen hun wensen en hun belangen ergens kenbaar kunnen maken. Het kenbaar maken naast de andere reguliere routes als stadsdeelkantoren, kan men zijn wensen ook laten horen bij een buurtorganisatie of enkele wijkcentra. Bij wijkcentra zijn sociaal cultureel werkers aanwezig. Ze hebben dezelfde functie als een CMV'er. De SCW'er verleent een dienst in opdracht van een enkel mens of groep.

De sociaal cultureel werker (SCW) zal luisteren naar de wensen van de mensen. De SCW'er zal zijn functie omschrijven en daarmee aangeven wat hij kan betekenen voor hen. Uiteindelijk zal de SCW'er met deze groep mensen gezamenlijk een plan opzetten om hun wensen en belangen tot uitvoering te kunnen laten komen.

Hierboven heb ik een voorbeeld gegeven van een praktijksituatie uit het domein samenlevingsopbouw. In het praktijkvoorbeeld heb ik laten zien hoe de agogische

dienstverlenende rol van een CMV'er zich kan uiten. Een uitgangspunt in deze situatie is mensen activeren tot het nemen van eigen initiatieven. Er zijn zo meerdere voorbeelden te geven uit verschillende domeinen wanneer een CMV'er een belangrijke rol kan spelen in het sociale culturele leven van mensen. Mijn doelgroep is een voorbeeld van een compleet andere praktijk situatie. Binnen deze groep staat de persoon centraal en haar eigen belangen. De doelgroep vraagt niet direct om een omgevingsverandering maar eerder om een interne persoonlijke verandering. Wel is deze vaak gekoppeld met de omgeving.

3.3 Zeven uitgangspunten

Marcel Spierts heeft globaal 7 uitgangspunten gegeven die belangrijk en kenmerkend zijn voor een CMV'er in zijn agogische dienstverlening. Hieronder zal ik de uitgangspunten kort omschrijven;

Zeven uitgangspunten van het sociaal-cultureel werk

- 1) Het sociaal-cultureel werk sluit aan bij de behoeften en belangen van de mensen zelf. Tevens houdt hij altijd de situatie van de omgeving van de mensen in hun leefsituaties in zijn achterhoofd.
- 2) De achterstanden van groepen mensen die ontstaan zijn vanuit hun maatschappelijke, sociaal-economische en culturele positie is het vertrekpunt bij het aanbod en werkwijze van de CMV'er
- 3) Het sociaal-cultureel werk gebeurt het meest in wijk, buurt of dorp. Het is belangrijk om het zo plaatselijk mogelijk te houden zodat mensen in hun eigen leefomgeving, veranderingen die nodig zijn, kunnen ontwikkelen.
- 4) Initiatieven van de buurtbewoners voortbestaan uit een diepe betrokkenheid, Wordt gestimuleerd. De CMV'er zal helpen met het creëren van voorwaarden en biedt zonodig faciliteiten.
- 5) De werkzaamheden van een CMV'er vindt plaats in de directe leefomgeving van de bewoners. De voorzieningen hebben een laagdrempelig karakter. De reden waarom het zo laagdrempelig mogelijk gemaakt wordt is omdat het sociaal-cultureel werk het belangrijk vindt ten eerste dat mensen de mogelijkheid hebben om elkaar te kunnen ontmoeten, om het gevoel ergens bij te horen en aan iets kunnen bijdragen.
- 6) Tevens biedt het sociaal-cultureel werk de mogelijkheid mensen zich maatschappelijk en cultureel te kunnen oriënteren. Bij de vormgeving van hun culturele en maatschappelijke leven is er ruimte om zichzelf, in relatie tot anderen en de maatschappij, te ontwikkelen en te ontplooiën.
- 7) Sociaal-cultureel werk biedt ruimte voor verschillen in culturen, in karakters, in individuele verlangens. Hierin zal een CMV'er met respect omgaan met deze verschillen en een veiligheid bieden om deze verschillen te kunnen uitten. (Spierts, 1998).

Spierts geeft met zijn uitgangspunten de bepaling van het werk van een CMV'er aan. Een CMV'er is een agoog en geen psycholoog. Het verschil ligt hem voornamelijk in de werkterreinen. Je zult een CMV'er niet werkzaam zien als maatschappelijkwerker in organisaties als Parnassia, Humanitas of RIAGG. Een CMV'er werkt alleen met mensen binnen hun sociaal-cultureel leven. Het werken met mensen bij organisaties als Parnassia heeft veel meer te maken met mensen hun persoonlijke problematieken waarvoor ook weer een totaal andere kennis en benadering vereist is. CMV'er is hierin niet opgeleidt.

De reden van het benadrukken van dit feit is omdat eerder hierboven ik beschreven heb dat mijn doelgroep een vraag heeft die iets meer op een persoonlijk vlak ligt tot in tegenstelling met mijn eerdere praktijkvoorbeeld. De doelgroep heeft ten eerste vragen over hun eigen competenties en hoe zij deze kunnen uitvoeren binnen hun werkzaamheden. Deze vragen komen o.a. voort uit hun gezinsverleden. Vragen waar een CMV'er meer een rol kan spelen zijn de vragen wat hun rol als medeburger is.

Een CMV'er treedt in dit verband op als agogische dienstverlener. De begeleider neemt de rol van intermediair aan en faciliteert arrangementen. Hij tracht door zijn dienstverlenende karakter een sociaal proces te stimuleren die zal dienen voor de vergroting van de zelfstandigheid van de deelnemers binnen dit sociale proces. Een sociaal-culturele agogische dienstverlener heeft kerntaken als contactleggen en programmeren en organiseren. Dit doet hij samen met de desbetreffende doelgroep. Daarnaast heeft de CMV'er een tweetal kerntaken, beheer en organisatie en beleid en ontwikkeling. Binnen deze twee laatst genoemde kerntaken werkt de agogus samen met beroepscollegae en/of zelfstandig.

Ik zal n.a.v. de grondvormen van een CMV'er toelichten hoe de CMV'er een sociaal proces stimuleert. Hierbij gaat het om hoe de CMV'er zich methodisch opstelt tijdens dit sociale proces. Vervolgens zal ik de overeenkomsten en verschillen van de uitgangspunten van de SGI en CMV vergelijken;

3.4 *Grondvormen*

De grondvormen van methodisch handelen van een CMV'er om zelforganisaties en initiatieven die leiden naar zelfstandigheid en zelfwerkzaamheid van individuen, groepen mensen en organisaties motiveren zijn:

- ❖ Arrangeren
- ❖ Animeren
- ❖ Informeren
- ❖ Adviseren
- ❖ Onderrichten

Bij *arrangeren* gaat het erom dat de CMV'er een structuur aanbiedt en dat deze betrekking heeft op zowel inhoud als de vorm van een activiteit.

Bij *arrangeren* gaat het om creëren van optimale situaties leren en recreëren.

Animeren betekent mensen uitnodigen voor een activiteit of uitdagen tot leren.

De CMV'er zorgt voor informatie en dat de informatie bij de desbetreffende doelgroep over komt. Deze grondvorm noemen we *informeren*. Het gaat hierbij niet alleen om tekstuele overdracht maar ook om de manier waarop informatie wordt overgebracht. Hierbij houdt de CMV'er rekening met de capaciteiten van de deelnemer.

Als er een probleem aanwezig is die de sociale cohesie van een individu, groep of organisatie in gevaar brengt kan de CMV'er advies uitbrengen of doorverwijzen naar andere instellingen hoe dit probleem aan te pakken. Dit noemt men *adviseren*. Bij adviseren is de CMV'er zich bewust van zijn vertrouwensband met de betrokkenen en de belangen waar zij voor opkomen.

Onderrichten is een grondvorm die de mogelijkheid biedt om ervaringen, interesses en behoeften aan de orde te brengen. Dit onderrichten voert een CMV'er door middel van voorlichtingen.

De CMV'er is in het eerste geval een dienstverlener die de zelfstandigheid en zelfwerkzaamheid van mensen bevordert bij het vormgeven van hun sociale en culturele activiteiten. Dit is het belangrijkste uitgangspunt van een sociaal-cultureel werker (Spierts, 1998).

3.5 Overeenkomsten tussen de uitgangspunten van de SGI en CMV

In hoofdstuk 2 heb ik aangegeven wat de uitgangspunten en principes zijn van alle SGI leden. In hoofdstuk 3 heb ik de uitgangspunten van de CMV'er besproken. Hoe zijn deze nu met elkaar te vergelijken? Waar liggen de overeenkomsten en waar liggen de verschillen? In deze paragraaf zal ik deze vragen beantwoorden.

Als we de doelstellingen van de SGI nemen en de zeven uitgangspunten van Spierts zie ik overeenkomsten en verschillen. De overeenkomsten en verschillen zijn te onderscheiden in houdings-, kennis-, en vaardigheidsaspecten. Per aspect wil ik duidelijk laten zien waar de verschillen en overeenkomsten te vinden zijn.

3.5.1. Houdingsaspecten

Overeenkomsten	Verschillen
respect voor de individuele wensen en keuzes van een mens	Een SGI-lid zal geweld niet respecteren en met deze situaties niet verbonden willen zijn
respect en ruimte bieden voor mensen met een andere religie, cultuur, karakter en individuele verlangens	Een SGI-lid zal respect en ruimte bieden voor mensen met een andere religie, cultuur, karakter en individuele verlangens mits dit niet in tegenstrijd is met de normen en waarden van de SGI
aansluiting maken bij de behoefte en belangen van een mens en zijn omgeving	Een SGI-lid maakt aansluiting bij de behoefte en belangen van een mens gebaseerd op de filosofie van het ND-Boeddhisme

3.5.2 Kennisaspecten

Overeenkomsten	Verschillen
SGI en CMV richt zich op de domeinen educatie, kunst en cultuur en samenlevingsopbouw	❖ SGI gaat uit van de leer van Nichiren Daishonin Boeddhisme ❖ CMV gaat uit van sociologische studies ❖ SGI gaat uit van een individu ❖ CMV gaat uit van een groep
SGI en CMV richten zich op het ideaal van burgerschap	❖ SGI-lid werkt vanuit doelstellingen van de SGI ❖ CMV'er werkt vanuit doelstellingen van het welzijnswerk en de daarmee gekoppelde organisatie

3.5.3 Vaardigheidsaspecten

Overeenkomsten	Verschillen
Plaatselijk werken in wijk, buurt en/of dorp	-

SGL-lid en de CMV'er creëren voorwaarden en/of faciliteiten voor initiatieven van mensen en/of groepen	-
De werkzaamheden van een SGL-lid en een CMV'er vinden plaats in de directe leefomgeving van de klanten. De voorzieningen hebben een laagdrempelig karakter	-

In de afgebeelde kolommen is in het kort de overeenkomsten en verschillen besproken.

Wat verder nog een groot verschil vormt is vooral op te merken in de houding van een SGL-lid. Deze zal aangemoedigd blijven om een leider te worden die elke situatie aangrijpt om te groeien en te leren (zie de vijf richtlijnen voor SGL verantwoordelijken hoofdstuk 2).

Hierin is duidelijk te zien dat er een verschil is het hebben van verantwoordelijkheid. Bij de CMV'er gaat het erom dat je mensen motiveert tot het nemen voor verantwoordelijkheid. In dit proces ben je als CMV'er een activator, een stimulator en een procesbewaker. Als SGL verantwoordelijke ben je ook al deze rollen maar het gaat een stapje verder. Als SGL verantwoordelijke heb je altijd de eindverantwoordelijkheid voor de groei van je leden. Als de leden niet groeien in geloof en het ondernemen van activiteiten is dit te wijten aan de leiders-houdingsaspecten. Als leider ben je besloten om te winnen in welke beslissing dan ook en hierin mag je als leider geen concessies doen. Daarnaast neemt de SGL-verantwoordelijke ook het principe Esho Funi mee in zijn gedachten. Hij is op de hoogte van de eenheid van zichzelf en de omgeving. Hij weet dat deze eenheid elkaar sterk beïnvloedt.

Als CMV'er neem je geen eindverantwoordelijkheid. Ondanks je mensen motiveert om hun eigen leerprocessen tot emancipatie en zelfstandigheid te maken voel je je als CMV'er niet 'gefaald' wanneer de groep niet slaagt in hun doelen. De CMV'er zal zeker wel zijn aandeel nagaan en evalueren of de juiste strategieën en methodes zijn toegepast, en of de doelen niet te hoog liggen etc. Maar toch zal na een periode de CMV'er de doelgroep loslaten wanneer deze niet te motiveren is tot verandering. Dit heeft dan ook te maken dat een CMV'er werkt voor een opdrachtgever die termijnen stelt waarin bepaalde doelen behaald moeten worden met het project voor de gestelde klantgroep. Een SGL-lid werkt vanuit de doelstellingen van haar organisatie. Deze heeft geen periode van te voren gesteld waarin doelen behaald moeten worden.

Als we kijken naar de grondvormen zijn er veel overeenkomsten te vinden. Alle grondvormen zijn terug te vinden in het handelingsrepertoire van een SGL-lid. Beiden geven advies, voorlichting, faciliteren, en animeren de doelgroep. Alleen zal een SGL-lid dit anders benoemen. Bij Animeren noemt men het binnen de SGL het motiveren van je leden. Arrangeren wordt vertaald in het ondersteunen van je leden bij de ontwikkeling van geloof. In houding en intentie blijven de grondvormen overeenkomstig.

Conclusie:

In dit hoofdstuk heb ik een weergave gegeven van de overeenkomsten en verschillen van de uitgangspunten van het CMV-werkveld en de SGL organisatie.

Wat duidelijk naar voren komt zijn de overeenkomsten, en in mindere mate de verschillen.

De overeenkomsten zijn voornamelijk te vinden in de houdingsaspecten. Zowel CMV als de SGI vindt het belangrijk om het respect voor anderen mensen en andersdenkenden hoog te houden. Beiden zetten zich in voor de meest hulpbehoevenden.

Er wordt vanuit gelijkwaardigheid omgegaan met achterstanden van mensen en/ of groepen. Activiteiten voor deze mensen zijn in beide gevallen laagdrempelig en lokaal. Een opmerkelijk verschil dat ik gevonden heb is dat een SGI-lid altijd eindverantwoordelijk blijft voor zijn doelstellingen van de doelgroep. Dit in tegenstelling tot die van een CMV'er.

Een verklaring hiervoor vormt de situatiegebondenheid. Een CMV'er zal contactleggen met zijn doelgroep vanuit maatschappelijke problematieken. Daarop reageert en handelt de CMV'er. Als de problemen zijn opgelost dan zal hij het contact met zijn doelgroep loslaten. Mocht er geen geld beschikbaar meer zijn om het probleem op te lossen dan zal de CMV'er geen activiteiten ondernemen met zijn doelgroep. Een SGI-lid blijft voor altijd in contact met haar leden, ook al zijn sommige doelstellingen behaald. Er worden dan nieuwe doelen gesteld die weer leiden tot een nieuw proces.

Dit kan ik concluderen uit verschillen in de termijnen waarop de gestelde doelstellingen behaald moeten worden. Een SGI-lid maakt doelstellingen op lange termijnen. Een CMV'er maakt doelstellingen op korte termijnen. Ook neemt een SGI-lid het principe van eenheid van zichzelf en de omgeving in acht in al zijn acties. Dit betekent dat er zeer holistisch met diverse onderwerpen wordt omgegaan die betrekking hebben op de doelgroep. Dit zie ik in mindere mate terugkomen bij een CMV'er. De CMV'er maakt wel verbindingen en samenhangen met de verschillende onderwerpen maar voornamelijk vanuit een theoretisch kader en niet op het interpersoonlijke niveau. Daarnaast zal een CMV'er altijd een distantie tussen zijn doelgroep bewaren terwijl de SGI-lid dit juist probeert te vermijden omdat hij van mening is dat door diepe wederzijdse vriendschappen je pas mensen kan aanmoedigen tot verandering en het nemen van verantwoordelijkheid. Wat verder overeenkomt is dat het CMV-werkveld en de SGI zich verdiepen in terreinen als educatie, cultuur en mensenrechten.

Hoofdstuk 4 Zingeving

Inleiding

In dit hoofdstuk zal ik een aantal vragen n.a.v. de centrale vraagstelling en deelvragen beantwoorden. In dit hoofdstuk zal ik toelichten wat de definitie van zingeving volgens het Westers denken is, wat de visie en definitie van zingeving is binnen het CMV-werkveld. Ook zal ik beschrijven welke huidige ontwikkelingen er te vinden zijn in het CMV werkveld over zingeving. Tot slot zal ik omschrijven wat de visie over zingeving is vanuit de Soka Gakkai en hoe zij dit begrip inkleuren.

4.1 Maatschappelijke ontwikkeling binnen CMV

In het opleidingsprofiel “CMV Alert en Ondernemend” worden factoren beschreven die op dit moment bepalend zijn in de maatschappij. Met betrekking tot sociale verbanden wordt het volgende gezegd:

De huidige Westerse samenleving wordt gedomineerd door processen van individualisering en fragmentarisering. Men spreekt wel over een “risicomaatschappij”, waarin onzekerheid en onvoorspelbaarheid de boventoon voeren omdat er geen eenduidige verklaringen en antwoorden meer zijn. Dit werpt mensen op zich zelf terug. Traditionele sociale verbanden, die altijd het weefsel van hebben gevormd en waardoor individuen hun vanzelfsprekende plaats in de maatschappij kregen toegewezen, lijden onder invloed van vooral technologische ontwikkelingen in steeds hoger tempo aan vermindering. De zelfstandigheid en onafhankelijkheid van de individuen kan daardoor toenemen, maar tegelijkertijd ontstaan ook nieuwe vormen van afhankelijkheid. Neil Postmen verdedigt de stelling dat wij tegenwoordig leven in een ‘technopolie’: een monopolie van de technologie, in het bijzonder computertechnologie. Het denken, het dagelijks handelen en denken, maar ook moraal en de religie, wordt daarin geheel onder beheer gebracht van efficiëntie, snelheid en technocratische controle (Boomen, 2000).

Het ontwikkelen van een eigen identiteit, het creëren van een persoonlijk levensverhaal (zingeving) en het veroveren van een eigen plaats in de samenleving doen een steeds groter beroep op het bij het individu aanwezige vaardigheden, kennis, en houdingen. Anders gezegd: de competenties die aangesproken moeten worden om het eigen leven vorm te geven in relatie tot anderen, worden steeds complexer. Voor nieuwe burgers uit traditionele samenlevingen, waarin vertrouwen in anderen vaak gebaseerd is op bloedverwantschap, is deze opgave extra ingewikkeld (Alert & Ondernemend, 1999).

Uit het bovenstaande artikel wordt zingeving als een persoonlijk levensverhaal omschreven. Iets wat een persoon uniek maakt. Toch is het zeer moeilijk om tot een volledige omschrijving en betekenis van dit begrip te komen. Het artikel geeft als oorzaak aan dat nieuwe maatschappelijke technologische ontwikkelingen menselijk gedrag verandert. Zeer bepalend is hoe een persoon zich ontwikkelt naarmate de maatschappij zich ontwikkelt. Ondanks deze snelle veranderingen wil ik kunnen komen tot een voorlopige begripsdefiniëring van zingeving.

4.2 Algemene zingeving

De vraag die ik mijzelf stel is wat de Nederlandse samenleving onder het begrip zingeving verstaat? We gebruiken dit woord namelijk erg veel in ons dagelijks leven. Niet altijd het totale woord zingeving wordt gebruikt maar gedeelten ervan zoals de

zin van het samen zijn, ik heb er nu geen zin in, of wat is daar de zin van, het doel van welzijnsactiviteiten is het aanbieden van zinvolle vrijetijdsbesteding, et cetera. In het meest gebruikte woordenboek heb ik de betekenis van het woord opgezocht. Een woordenboek is immers het verzamelwerk van alle betekenissen van de gebruikte woorden binnen onze Nederlandse taal. Het woordenboek is dus een legitiem instrument om deze te kunnen vast te stellen.

Zingeving betekent letterlijk: het zoeken naar de betekenis, het doel en het nut van het leven.

Deze vertaling riep bij mij vragen op. Is deze uitleg nog te vertalen naar een specifieke situatie? Want in welke situaties komen we het vraagstuk zingeving tegen? Het leven is een zeer ruim begrip waar de persoon zijn eigen invulling aan geeft. Zijn er specifieke situaties waarin wij zingeving ervaren? Ik heb het woord uit elkaar gehaald van zingeving naar zin en geven en zocht opnieuw de betekenis volgens het woordenboek van Van Dale.

‘Zin’ betekent een gevoel voor beleving en waardering van niet directe zintuiglijke waarneembare zaken. Het is een verlangen om iets te doen en het geeft een betekenis een nut aan het menselijke bestaan.

‘Geven’ betekent aan iemand iets toekomen of zoals ze dit omschrijven, van eigenaar wisselen. Geven brengt ook iets voort en tot stand. Daarnaast wordt geven vergeleken met organiseren.

Uit deze twee betekenissen merk ik op dat het vertrekpunt van zingeving ligt bij het individu zelf. Het gevoel van zingeving kenmerkt zich door de persoonlijke waarneming van alledaagse verschijnselen in het leven. Maar ook is deze waarneming van zingeving meer een handeling dan een zelfstandig naamwoord. Het vereist een actie om te kunnen komen tot zingeving.

Maar hoe kun je van deze individuele zingeving komen naar verantwoord collectief burgerschap?

Om dit verder te onderzoeken is het nodig om een aantal maatschappelijke terreinen te verkennen. Hierbij zal onderzocht worden wat voor ontwikkelingen en visies er zijn met betrekking tot het begrip zingeving.

4.3 De huidige ontwikkelingen van zingeving binnen het CMV werkveld

Het artikel “De moderne nomade tussen walkman-ego en communicatieve individualiteit” van Kunneman beschrijft de huidige ontwikkelingen van het dagelijks denken en handelen van mensen in de moderne tijd. Dit artikel motiveert de zingeving van de moderne mens tot handelen in het dagelijkse leven.

Hieronder geef ik een korte samenvatting van het artikel.

Kunneman vergelijkt de moderne mens met de oude “klassieke nomadendom”.

In uiteenlopende delen van de wereld trokken stammen met hun koeien, schapen of andere dieren van de ene plek naar de andere. De afhankelijkheid van de jaargetijden en de bruikbaarheid van het land zorgden ervoor dat mensen zich veel verplaatsten. De moderne mens wordt in dit verband de moderne nomade genoemd. Het begrip ‘Nomade’ verwijst naar de snelle veranderingen in de samenleving; in een woord wordt ermee verwezen naar ontideologisering, technologisering, individualisering en globalisering wat kenmerkend is voor de moderne tijd.

Het is aardig om die verschillen even voor ogen te nemen, want ze leggen precies het specifieke karakter van het moderne nomadendom bloot.

<i>De klassieke nomade</i>	<i>De moderne nomade</i>
<i>Verplaats zich collectief, in familie- of stamverband</i>	<i>Verplaats zich als individu of in kleine groepen, die van samenstelling kunnen wisselen</i>
<i>neemt op zijn tochten al zijn bezittingen mee</i>	<i>Neemt veelal slechts een zeer klein deel van zijn bezittingen mee</i>
<i>Verplaats zich primair om economische redenen</i>	<i>Verplaats zich om economische redenen, maar evenzeer uit behoefte aan sociaal contact, vermaak en persoonlijke groei</i>
<i>Volgt vaste routes</i>	<i>Wisselt van route en exploreert nieuwe routes</i>
<i>Reist te voet, te paard of ander dier en legt een beperkt aantal kilometers af</i>	<i>Verplaats zich vaak gemotoriseerd en legt jaarlijks duizenden kilometers af</i>

De moderne nomade leeft in een tijdperk waarin het individu binnen de samenleving zijn eigen rol kan vorm geven. Hij heeft meer als voorheen verschillende keuzemogelijkheden. De moderne nomade is fysiek, mentaal, sociaal, en ideologisch niet meer aan een vaste plek gebonden door de sterke technologische groei zoals Internet, telefonie, televisie et cetera.

Ook zijn de afstanden tussen werk en wonen daarmee groter geworden en de terugdringende gebondenheid aan vaste plekken zorgt ervoor dat de moderne nomade een sterke neiging heeft tot verandering.

Deze neiging naar het zoeken van nieuwe veranderingen of prikkels uit zich in diverse vormen. Niet alleen wisselt een moderne nomade eerder van baan, ook de vriendenclub, sport, relaties en buurt veranderen sneller dan vroeger waarneembaar was. Vroeger kende iedereen elkaar omdat bijna alle dagelijkse activiteiten georganiseerd waren vanuit de kerk of buurthuis. Nu nemen we dagelijks verschillende rollen aan en verplaatsen we hierbinnen op een snelle wijze.

4.4 De definitie zingeving binnen het CMV werkveld

Het is zeer moeilijk om een eenduidige definitie te geven hoe het werkveld CMV dit begrip inkleurt. Wat ik heb gemerkt is dat het maken van een definitie van zingeving in het welzijnswerk vooral in interactie met de doelgroep gevormd wordt.

De behoeftes van de doelgroep bepalen dus het vertrekpunt van de interventies van CMV'er. Hij zal vanuit de doelgroep en diens omgeving de doelen vaststellen en de methodieken ontwerpen. Het is duidelijk dat een CMV'er opkomt voor het belang van verschillende groepen mensen. Wat me ook opvalt, aangezien CMV nauw samenwerkt met het landelijke regeringsbeleid, is dat de individuele zingeving en de visie daarop vorm krijgt in economische, sociale en culturele zin. Het is de bedoeling om groepen te trainen in het nemen van verantwoordelijkheid voor zijn of haar omgeving. Elk individu zal naar gelang zijn of haar kwaliteiten een bijdrage moeten

leveren aan de samenleving. Ik als CMV'er probeer vanuit deze doelstelling te werken met de diverse doelgroepen.

4.5 Visie van de Soka Gakkai over zingeving

Binnen de leerstellingen van Nichiren Daishonin heerst er een principe genaamd *Esho Funi*. In het Nederlands vertaald betekent dit de eenheid van persoon en zijn omgeving. Het beginsel van “ Eenheid van mens en zijn omgeving” (*Esho Funi*) betekent dat het leven (*sho*) en zijn omgeving (*E*) onscheidbaar zijn (*funi*). *Funi* betekent twee maar niet twee. Dat wil zeggen dat, ook al zien we soms het verband tussen bepaalde zaken en onszelf niet, er een dimensie is in ons leven die een is met het universum. Op het meest fundamentele niveau van het leven bestaat er geen scheiding tussen onszelf en de omgeving.

Dit niveau kunnen we de hoogste werkelijkheid noemen, die Nichiren Daishonin aanduidde met *Nam-Myo-Ho-Renge-Kyo*. Nichiren Daishonin heeft verklaard dat mensen hun zingeving ligt in het feit dat zij bevrijdt willen zijn van de 4 soorten lijden: geboorte, ziekte, ouderdom en de dood. Deze soorten lijden kunnen mensen overwinnen door zich in te zetten voor hen eigen geluk in relatie tot het geluk van hun omgeving, want deze zijn dus 1 maar niet 1.

Individuele zingeving volgens het boeddhisme van Nichiren Daishonin bestaat dus eigenlijk niet. Het individu bestaat namelijk niet zonder de omgeving. Ook zal de persoon zijn zingeving relateren aan wat de omgeving nodig heeft. Het is moeilijk om deze relatie in ons dagelijks leven te herkennen. Zijn we bijvoorbeeld ontevreden met ons werk, dan denken we dat het misschien aan ons werk ligt. Maar het boeddhisme legt uit dat alles, ons werk inbegrepen, een weerspiegeling van ons eigen innerlijk is. Pas wanneer wijzelf veranderen, zal de situatie onontkoombaar mee veranderen. Alles wordt gezien door onze eigen bril en verandert ook naargelang de kwaliteit van onze eigen waarneming. Of we wel of niet van ons werk genieten, hangt dus eerder af van onze eigen levensstaat dan van die werksituatie.

Conclusie:

Bij het verder bestuderen van de verschillende visies over het begrip zingeving kan ik een aantal conclusies trekken. De conclusies die ik trek zijn gebaseerd op de overeenkomsten en de verschillen tussen de visie over zingeving vanuit maatschappelijke contexten en het CMV-werkveld en vanuit de organisatie SGI. Duidelijk verschil is dat er bij ‘zingeving algemeen’ zingeving een allerpersoonlijkste zaak is. Het ‘ik’ en zijn zoeken naar zingeving staat het meest centraal. Deze zoektocht heeft een sterke oriëntatie op het ‘zelf’ heeft. Zingeving beperkt zich over het algemeen tot ‘persoonlijke groei’. Dit in tegenstelling tot de betekenis zingeving zoals die gegeven wordt door de SGI. Daar is zingeving niet beperkt tot het domein van het persoonlijke, maar strekt het zich veel breder uit (zie uitleg ‘esho funi’) tot alle levensterreinen. Dit omdat er een holistische filosofie aan het Boeddhisme ten grondslag ligt.

Individen valt het tegenwoordig veel moeilijker om terug te vallen op de traditionele levensovertuigingen en hun zuilen. Het ontnemen van zin aan het bestaan is daarmee ook moeilijker geworden.

Aangezien mensen heel sterk op hun eigen kunnen worden aangesproken en afgerekend. Dit is niet voor iedereen weggelegd. Individen zullen zich dus meer moeite moeten getroosten om zingeving te ontnemen aan hun geïndividualiseerde

levens. Dit leidt er vervolgens vaak toe dat mensen hier actief naar moeten op zoek gaan.

Waar de CMV-er tegen zijn doelgroep zegt: "Dit is jullie eigen verantwoordelijkheid" zal de SGI-er meer de nadruk zal proberen te leggen op: "Dit is jullie en mijn verantwoordelijkheid" waar het activiteiten aangaat. Dus in SGI-termen is zingeving een collectieve opdracht.

Hoofdstuk 5 Burgerschap

Inleiding

Net als met het begrip zingeving is burgerschap een term die veel aan verandering onderhevig is. Door de constante snelle veranderingen binnen de Nederlandse maatschappij vraagt dit begrip telkens weer om een nieuwe vertaling naar de huidige tijd. Dit onderzoek naar dit begrip is moeilijk vast te stellen. In dit hoofdstuk geef ik antwoord op wat is de theorie achter de definitie van burgerschap; wat is de visie en definitie van burgerschap binnen het CMV-werkveld; wat zijn de huidige ontwikkelingen over burgerschap binnen het CMV-werkveld; en wat is de visie binnen de SGI over burgerschap en hoe gaan zij daar mee om?

5.1 *Algemene theorie burgerschap*

Collectief burgerschap is het streven van vele beleidstukken in Nederland, het ideaal voor veel non-profit organisaties. Maar wat bedoelen we eigenlijk met dit begrip?

Hieronder volgt de definitie van de Dikke Van Dale;

Burgerschap betekent de kennis betreffende het staatsburgerschap. Terwijl staatsburgerschap de hoedanigheid van een staatsburger te zijn betekent. Een burger is een inwoner van een gemeente of staat, een lid van de bevolking. Wat hier staat is dat burgerschap inhoudt dat je een lid bent van een staat en daar kennis van hebt. Dit begrip is in overeenstemming met burgermaatschappij. Deze definitie wordt geassocieerd met onze Nederlandse geschiedenis. Vroeger kon je niet zomaar een burger worden. Om dit te kunnen worden waren er een aantal criteria vastgesteld. Deze werden bepaald door het bezit van het poorter- of burgerrecht, dat een stedeling door geboorte, aankoop, huwelijk of door combinatie daarvan kon verwerven. De meeste maatschappelijke mogelijkheden stonden dan voor een inwoner open: hij kon lid worden van het bestuurscollege en een gilde, aanspraak maken op financiële ondersteuning of buiten de stad op juridische hulp. Anderzijds was hij verplicht de belangen van zijn medeburgers te behartigen. Talloze ingezetenen bezaten geen burgerrecht. Woonden zij al een ruim aantal jaren binnen de stadsmuren, dan werden zij als “inwoners” beschouwd. Zij misten de politieke en economische voordelen van het burgerschap, maar kwamen wel voor sociale zorg in aanmerking. Tot deze categorie behoorden ook de geestelijken en die edelen die in de stad een huis bezaten maar geen burgerrecht gekocht hadden om hun adeldom niet te verliezen. Wie korter dan gestelde termijn in de stad verbleef was een vreemdeling, die aan zijn verblijf geen enkel recht kon ontlelen (Groeneveld en Schutte, 1992).

De Dikke Van Dale definitie komt dus uit het middeleeuwse Nederland. Een inwoner die zijn burgerrecht inkocht en burgerschap creëerde door andere medeburgers hun belangen te behartigen.

Toch lijkt mij het begrip burgerschap nogal abstract omschreven. De abstractie zorgt ervoor dat er nog veel ideeën open laten hoe je dit begrip in de huidige praktijk kan invullen. Het geeft een bezit aan namelijk de burger die zijn rechten heeft gekocht is een erkend lid van de staat en de staat heeft bezit over de burger. Daarnaast moet de burger kennis hebben van deze staat wat nog niets zegt over wat de burger daarmee moet doen om tot burgerschap te kunnen komen.

Wat moet een burger dan concreet met deze kennis van de staat doen?

5.2 Visie burgerschap binnen het sociaal maatschappelijk terrein

Jakop de Rifter heeft een artikel geschreven over *“kleine burgers, grote burgers. Actief burgerschap als leerdoel in het onderwijs?”*. In dit artikel stelt hij een aantal vragen over wat in het algemeen verstaan wordt onder actief burgerschap. Volgens de Rifter is actief burgerschap als volgt; “burgerschap betekent dat iemand zich op een aantoonbare manier dienstbaar maakt voor de gemeenschappen waarvan hij lid is. Dat wil zeggen dat hij niet enkel vanuit zijn eigen belang, vanuit zijn eigen ontwikkeling en eigen plezier denkt en handelt, maar ook vanuit het belang, de ontwikkeling en het plezier van anderen en van toekomstige generaties. Hij neemt daarin verantwoordelijkheid en handelt daarnaar. Deze verantwoordelijkheid is dan niet alleen te vinden in de externe gemeenschappen als de buurtgemeenschap, vrijwilligerswerk, in scholenraad, maar ook vooral binnen je eigen gezin”.

Welke voorwaarden vereist deze typering van een burger?

Drie punten haalt de Rifter aan:

- Goed en actief burgerschap vereist een correct moreel kompas (normen en waarden).
- Het vereist kennis van de maatschappij waar men deel van uit maakt.
- Het vereist vaardigheden (het kunnen) om de motivatie (het willen) om te zetten in effectief gedrag.

De voorwaarden die de Rifter aanhaalt zijn zeer mooie richtlijnen voor actief burgerschap. Zien burgers dit zelf ook zo? Want als er andere visies over actief burgerschap zijn onder de desbetreffende doelgroep dan kan dit niet functioneren door de dissenheid van staat of instelling naar inwoners. Hieronder volgt een klein verslag van een onderzoek naar hoe burgers zelf burgerschap in de praktijk uitgevoerd willen zien.

5.3 Huidige ontwikkelingen vanuit het sociaal maatschappelijk terrein binnen burgerschap

Twee auteurs, Paul Dekker en Joep de Hart, hebben een artikel geschreven over het fenomeen modern burgerschap. De auteurs stellen dat zonder kennis over hoe de gewone Nederlander over (goed) burgerschap denkt, men deze burgers moeilijk kan aanspreken op hun burgerschap. Hiertoe analyseren zij dan ook de resultaten van de antwoorden van bewoners in vier dorpen/steden in Nederland op de vragen wat een ‘goede burger’ wel en niet doet.

Na een theoretische verkenning over burgerschapstheorieën en de presentatie van een aantal buitenlandse onderzoeken op dit gebied, richten de auteurs hun aandacht op Nederland. Bovenstaande vragen over goed burgerschap worden zowel kwantitatief als kwalitatief bekeken. In de gedecodeerde kwantitatieve analyse wordt gebruik gemaakt van een vierdeling in de antwoorden van burgers op de vraag ‘wat doet een goede burger wel’ en ‘wat doet een goede burger niet’: sociaal, fatsoenlijk, gezagsgetrouw en politiek betrokken. Hieruit blijkt dat de karakterisering van de burger als een sociaal wezen even populair is als zijn karakterisering als een fatsoenlijk wezen. Hierbij gaat het respectievelijk om:

- 1) hulpvaardigheid en andere positieve houdingen tegenover de medemens
- 2) om het respecteren van de medemens en...

- 3) ...geen overlast bezorgen
- 4) gezagsgetrouwheid (het zich houden aan wetten, regels en normen) wordt door ongeveer de helft van de ondervraagden kenmerkend geacht
- 5) politieke betrokkenheid is met zeven procent in de bevolking geen belangrijk kenmerk van goed burgerschap
- 6) in de kwalitatieve analyse van de teksten van de onderzochten blijkt dat een sociale instelling, de oriëntatie op algemene normen en milieubewust handelen in de perceptie van de respondenten de pijlers vormen van goed burgerschap.

De auteurs concluderen dat de geanalyseerde teksten zeker geen bevestiging vormen voor de vermeende teloorgang van de sociale dimensie van burgerschap. Hoewel een belangrijke bevinding is dat 'goed burgerschap' bij Nederlanders weinig associaties oproept met de politiek, wordt het door hen niet gereduceerd tot het handelen vanuit de eigen individuele behoeften of binnen de privé-sfeer, maar juist eerder verbonden met publieke dan met private deugden.

Opvallend is de sterke dominantie van plichten in de beschrijvingen van goed burgerschap. Over rechten gaat het nauwelijks in de verhalen van de ondervraagden. Daarnaast heeft men zeker niet de opvatting dat een ieder maar voor zichzelf moet uitmaken wat goed burgerschap is. Of burgers geneigd zijn te handelen naar hun ideeën, die ze hebben geventileerd, vinden Dekker en De Hart een andere vraag. Maar, zo stellen zij, bij de opvattingen die mensen huldigen betreffende het handelen van 'een goede burger' is het noodzakelijk de denkbeelden, waarden en normen erbij te betrekken omdat deze medebepalend zijn voor de wegen waarlangs mensen hun belangen nastreven in relatie met die van anderen en het algemeen welzijn (Dekker, Hart, 2000).

In het bovenstaande wordt er een statement gemaakt dat burgers niet geheel betrokken zijn met hun politiek. Burgers vinden het wel belangrijk om naast hun private deugden ook verantwoordelijkheid te nemen voor de publieke sferen. Maar waarom is het zo moeilijk voor burgers om volledig betrokken te zijn bij het Nederlandse regeringsbeleid? En waarom is dit een belangrijke voorwaarde voor goed burgerschap? Gabriel van den Brink tracht daar antwoord op te geven.

Het politieke domein heeft de afgelopen dertig jaar een behoorlijke verbreding ondergaan. Het aantal onderwerpen dat in aanmerking kwam voor politiek beleid zijn groter en diverser geworden. De nieuwe thema's hadden deels betrekking op problemen in de private sfeer (vrouwenemancipatie, seksuele minderheden, consumentenbelangen, et cetera) deels op problemen die burgers zich op morele gronden aantrekken (mensenrechten, milieubehoud, bestrijding van armoede et cetera). De betrokkenheid bij deze onderwerpen waren zeer groot dit was niet zo moeilijk geweest als het gebeurde via de bestaande reguliere organisaties als politieke partijen, verkiezingen et cetera. Maar dit was echter niet het geval. Dit gebeurde vaak in tal van sociale bewegingen. Daardoor nam de reeks van vraagstukken over deze onderwerpen toe. Daarmee werden ook meerdere belangen vertegenwoordigd door andere politieke spelers. Dit vraagt een verandering van de rol en houding van de regeringsleiders. De rol ligt nu niet meer in de context van kennis over het besturen van een land maar vraagt van de bestuurders en politici meer een collaboratiever houding t.o.v. andere belanghebbende. Tevens is er gebleken dat burgers juist de afgelopen 25 jaar

meer betrokken zijn geworden met hun eigen maatschappij. Er is voldoende steun vanuit burgers voor diverse onderwerpen gebleken. Maar omdat de politici er niet in slagen om te communiceren op het burgeresniveau blijft deze steun niet-waarneembaar. Van den Brink stelt daarom dat wanneer politici en bestuurders meer inzet tonen naar de burgermaatschappij toe dat de betrokkenheid van de burgers tot concrete actie duidelijk vergroot zullen gezien worden (Brink, 2002).

Uit de bovenstaande tekst is het duidelijk gebleken n.a.v. van vele onderzoeken dat burgers zich wel degelijk interesseren voor politieke onderwerpen. De betrokkenheid hierin is vergroot. Burgers zelf zien de noodzaak van deze betrokkenheid en nemen verantwoordelijkheid voor hen eigen belangen.

5.4 *Burgerschap volgens de visie van de Soka Gakkai*

Binnen de Soka Gakkai heerst er een principe Esho Funi wat in het voorafgaande hoofdstuk uitvoerig is omschreven. Dit principe is het uitgangspunt binnen de Soka Gakkai als we het hebben over burgerschap, goed en actief. Het gaat er om dat elk lid van de Soka Gakkai elke dag nieuwe doelen stelt voor zijn of haar omgeving en deze uitvoert. Goed burgerschap is je actief inzetten voor het geluk van jezelf en je omgeving. Dit kan constant veranderen. De ene keer heb je een moeilijk examen en besteedt je veel tijd aan het bestuderen van dit examen. De andere keer help je mee met het organiseren van een kerstactie voor de buurt.

Deze acties lijken heel eenvoudig en niet echt hoogdravend als het gaat om burgerschap. Toch volgens het boeddhisme moeten we juist deze alledaagse kleine acties zeker niet onderschatten. Het gaat erom dat je deze acties doet met een houding vanuit een groot besef wat de waarde is van het verspreiden van mensen rechten, educatie over wereldvrede, het gevecht tegen wapens en oorlog. In deze “kleine” acties kan je deze visie aan anderen overdragen. Je laat zien door je gevecht te overwinnen in alle dagelijkse acties dat je daardoor in staat bent om je in te zetten voor andermans geluk. Hoe kan je immers iemand stimuleren om iets uit te dagen als je zelf geen ervaring hebt met het uitdagen van obstakels?

Burgerschap betekent betrokken zijn met het welzijn van anderen. Je elke actie afvragen wat voor waarde het zal geven voor jezelf en je omgeving. Elke dag verandert de omgeving inclusief jijzelf. Dit betekent dat we goed op de hoogte moeten zijn van deze omgeving en het zelf. De kennis daarvan is belangrijk maar ook zeker het gedrag of handelingen van de tijd.

Door discussiebijeenkomsten en studiebijeenkomsten maandelijks uit te voeren blijven de leden van de Soka Gakkai op de hoogte van deze veranderingen en wordt er besproken hoe met deze veranderingen om te gaan. De besluiten die elk afzonderlijk lid daarop gebaseerd maakt wordt door bijna dagelijks contact met elkaar aangemoedigd om ze vast te houden en uit te voeren.

Conclusie

In de theorieën over burgerschap is duidelijk naar voren gekomen dat goed en actief burgerschap een moreel kompas bevatten, en dat men over kennis van de maatschappij waar men een deel van uitmaakt, beschikt en dat dat bepaalde vaardigheden en motivatie vereist. Burgers zelf vinden het belangrijk om respect te hebben en rekening te houden voor en met andere medeburgers. Daarnaast vinden burgers het belangrijk om hulpvaardig naar elkaar te zijn en een positieve houding t.o.v. elkaar aan te nemen.

Vanuit de SGI heerst een soortgelijke visie: je inzetten voor het welzijn van je omgeving staat gelijk aan de inzet voor eigen persoonlijk welzijn. Een klein verschil is dat vanuit de SGI het wel degelijk belangrijk is om op de hoogte te blijven van de vele studies over vrede, oorlog en wapenindustrieën. SGI-leden strijden tegen elke vorm van geweld.

Verder is bij het onderzoeken gebleken dat het definiëren van het begrip burgerschap niet een makkelijk karwei is. Het vraagt van alle belanghebbende partijen een goede samenwerking. Burgerschap wordt niet bepaald door één partij of persoon. Het vraagt van alle belanghebbende een constante inzet via dialoog naar het zoeken van een gepaste manier om dit begrip in te vullen. Daarbij moet rekening gehouden worden met de diverse capaciteiten van een mens, groep of organisatie en niet te vergeten de tijd waarin men leeft. Verantwoord collectief burgerschap is een middel om te komen tot zingeving.

Hoofdstuk 6 Werkwijze van een CMV'er bij de doelgroep jonge vrouwen naar zingeving en burgerschap

Inleiding

In dit hoofdstuk zal ik een voorbeeld uitwerken van een activiteit voor de doelgroep jonge vrouwen. Deze activiteit zal de centrale vraagstelling ondersteunen. Rondom de activiteit wil ik u laten zien hoe de CMV'er zijn werkwijze als professional aanneemt en vormgeeft.

Daarbij gaat het om verschillende doelstellingen te vertalen naar werkdoelen. Een werkdoel is welke methoden gebruikt de CMV'er bij de activiteit. Welke instrumenten zijn er van toepassing en hoe bepaald de CMV'er zijn strategisch handelen. Om dit te kunnen bepalen is het belangrijk voor de CMV'er in welk domein hij werkt.

Een CMV'er is in 4 domeinen werkzaam: Kunst en Cultuur, recreatie, educatie en samenlevingsopbouw. Elk domein kent zijn eigen doelen en functies.

Binnen deze doelgroep zijn de domeinen educatie en samenlevingsopbouw van toepassing. Hun vragen die voortgekomen zijn uit de doelgroepanalyse hebben te maken met voorlichting en sociale cohesie. Deze twee aspecten vallen binnen de domeinen educatie en samenlevingsopbouw.

Maar welke visie en doelstelling heerst er binnen het CMV werkveld er bij de domeinen educatie en samenlevingsopbouw? Om deze vraag te beantwoorden volgt hieronder een overzicht van het domein educatie en het domein samenlevingsopbouw.

6.1 *Educatie*

Het domein educatie richt zich op het vormen en onderrichten van mensen. Educatie is zowel gericht op het verwerven van kennis als op het verwerven van vaardigheden en houdingen.

Educatie en leren worden als gelijke gezien en toch zit er twee verschillende processen aan ten grondslag. Leren verwijst naar de persoon die leert, de leerling die zich ontwikkelt. Educatie verwijst naar de persoon die doelbewust het leren van anderen wil bevorderen of beïnvloeden: de leraar die situaties schept waarin leren mogelijk wordt gemaakt.

Educatie kenmerkt zich door planning en doelgerichtheid terwijl leren zich kenmerkt in de spontaniteit en continu leren in welke situatie dan ook.

Er zijn talloze definities van leren te vinden. Eén element is gemeenschappelijk: leren is een verandering. De meest algemene en beknopte definitie van leren is de volgende: Leren is het voor een persoon totstandkomen van betekenis of van een verandering van betekenis met een relatief duurzaam karakter. Het gaat erom dat de 'leerling' zingeving ervaart in zijn/haar bestaan op individueel niveau en maatschappelijk niveau. Ook gaat erom om het proces te maken om deze twee verschillende elementen van individu en samenleving als één te ervaren en als een zelfbewust individu in te kunnen functioneren. Deze manier van leren kan op verschillende wijzen plaatsvinden. We onderscheiden informeel leren, formeel leren en sociaal leren.

6.1.1 *Informeel leren* is volgens Vincent de Waal als volgt te omschrijven: Informeel leren verwijst naar het proces van leren uit ervaringen in alledaagse situaties. Het informele leren is het ongeorganiseerde levenslange proces van verwerving van kennis, attitudes en vaardigheden. Ervaring en contact met personen in de directe

sociale omgeving spelen hierin een grote rol. De overdracht van waarden, culturele normen, kennis et cetera maakt hier onder meer deel van uit evenals de invloed van de vriendengroep (Waal, 2001).

6.1.2 Formeel leren noemen we leren binnen het onderwijs. Dit leren kenmerkt zich door planning en doelgerichtheid. In dit soort van leren is er over het algemeen sprake van een begeleider, coacher of leraar. Deze vorm van leren vind men vaak terug in het onderwijs maar ook in voetbalverenigingen, trainingen, cursussen, workshops enzoverder.

6.1.3 Sociaal leren heeft veel weg van informeel leren. Toch zijn er verschillen. Sociaal leren en het doel ervan is anders namelijk; de competenties te versterken om collectieve oplossingen te vinden voor gemeenschappelijke ervaren en geformuleerde problemen en uitdagingen: sociaal leren is zowel leren om, als leren door te participeren. De kern bestaat uit leerprocessen die een nieuw evenwicht tot stand willen brengen tussen persoonlijke, groepsgebonden en bredere maatschappelijke activiteiten, belangen en verantwoordelijken (Jansen, 1999). Sociaal leren doet ook een beroep op de bredere maatschappelijke context van de groep waarin hij/zij zich begeeft. Elk individu maakt deel uit van de samenleving en heeft te maken met andere groepen en individuen. Bij sociaal leren gaat het om betrokkenheid van het individu bij verschillende maatschappelijke processen en verbanden. Voor zichzelf leren is niet voldoende wat informeel leren wel kenmerkt. Bij het sociaal leren moet het individu vooral leren te participeren in collectieve maatschappelijke ontwikkelingen. In het proces van sociaal leren krijgt een groep inzicht in hoe het zich verhoudt tot de omgeving.

6.2 Samenlevingsopbouw

Het domein van de samenlevingsopbouw richt zich op activiteiten die de achterstand van mensen kan verkleinen, hun belangen kan behartigen of hun interesses vormgeeft. Binnen dit domein ligt de nadruk op de zelforganisatie van mensen. De CMV'er treedt binnen dit domein voornamelijk op als intermediair, waarbij het mensen stimuleert tot zelfredzaamheid en in contact brengt met hiervoor benodigde instanties. Samenlevingsopbouw als aanduiding van maatschappelijke activiteiten waarmee mensen hun leefomstandigheden trachten te verbeteren. Het gaat daarbij om collectieve processen, om doelgericht handelen van groepen die daarmee hun sociale, culturele, politieke of economische situatie te verbeteren (Spierts & van der Sterren, 2000).

De CMV'er stimuleert en activeert voornamelijk de sociale en culturele leefwerelden van een individu, groep of instelling. Hierin zal de CMV'er trachten om zo scherp mogelijk de betrokkenen hun eigen belangen op tafel te kunnen leggen en begeleiden bij het proces van het behartigen van deze belangen. Het is het doel van de CMV'er om alle mensen, groepen en instanties in het desbetreffende werkgebied en daarom heen te activeren tot zelfverwerkelijking. Daarin ligt een ander doel dat meer gestoeld is op de visie van het gemeentelijke en landelijke beleid: burgers dragen zorg voor hen eigen omgeving. Het is dus een emancipatie proces onderweg naar vermaatschappelijking.

Een CMV'er leert mensen leren dat is kort samengevat wat voor het CMV-werkveld educatie inhoudt. Bij deze doelgroep gaat het om sociaal leren en informeel leren. Dit bereikt een CMV'er door o.a. faciliteiten aan te bieden waarin de doelgroep zelf haar

programma en activiteit organiseert. Het aansturen tot zelforganisatie is een methode vanuit het domein samenlevingsopbouw.

Ik zal dit via een suggestie voor een activiteit voor deze doelgroep verder toelichten. Daarbij wil ik laten zien hoe een CMV'er een dergelijke activiteit aanpakt.

6.3 De beginnende groep

Vanaf het moment dat groepsleden in levende lijve bijeen zijn kunnen we spreken van een beginnende groep. Ik als CMV'er en SGI-lid wil u laten zien hoe ik deze activiteit gezamenlijk met de doelgroep zal gaan opstarten.

CMV'er moet bij het opstarten van een beginnende groep de grenzen van de groep met haar omgeving vaststellen. De CMV'er zal antwoorden krijgen op vragen als; wat is de identiteit van de groep? Wat onderscheidt de groep?

Een belangrijke taak waar de groep voor staat in haar eerste fase is het ontwikkelen van haar structuur en het vinden van een juiste afstemming op elkaar van het interne en externe systeem.

Het interne systeem is hoe de onderlinge verhoudingen op sociaal-emotioneel niveau verlopen. Hier zitten taken aan verbonden. Deze taken dienen om de groep in stand te houden. Bij het externe systeem gaat het om de communicatie naar de externe omgeving uit te dragen. Binnen dit systeem gaat het om de functionering van de groep naar buiten toe.

De taak van de CMV'er is om deze verschillende verhoudingen goed in balans te houden zodat de doelstelling niet in gevaar komt (Remmerswaal, 1992).

Tevens zijn er gemeenschappelijke thema's te benoemen binnen deze groep.

De thema's zijn;

- A) Relaties: de vragen die hier voornamelijk in gesteld worden is o.a. hoe kan ik mijn eigen identiteit behouden en niet 'verzuipen' in de ander?
- B) Familie: hoe kan ik mijn familieleden respecteren ook al hebben ze andere ideeën dan ik?
- C) Vriendschap: wat is een goede vriendschap en hoe kan ik die zelf creëren?
- D) Emancipatie: wat betekent het voor een vrouw om geëmancipeerd te zijn in de Nederlandse samenleving?
- E) Carrière: wat vind ik belangrijk om te kunnen betekenen voor mijn omgeving en welke competenties heb ik en kan ik verder uitbreiden?
- F) Identiteit: wie ben ik en hoe kom ik hierachter?
- G) Zingeving van het individuele bestaan: wat ben ik en wat voor nut heeft mijn aanwezigheid t.o.v. mijn omgeving. Welke bijdrage kan ik leveren in de zin van het bestaan.
- H) Veiligheid: hoe kan ik mij gedragen in onveilige situaties zonder geweld te gebruiken?
- I) Kunst en cultuur: welke functie heeft kunst en cultuur in mij leven?
- J) Verantwoordelijkheid t.o.v. het zelf en de maatschappelijke omgeving: wat betekent het begrip verantwoord burgerschap voor mij en hoe kan ik dit praktisch invullen?

Uit deze vragen kunnen we individuele motivaties herkennen en de collectieve motivaties vanuit de doelgroep.

Als CMV'er organiseer je mensen die dezelfde gemeenschappelijke belangen hebben. Kijkend naar de thema's kan ik veronderstellen dat er 3 thema's zijn waar de

doelgroep gezamenlijk vragen over stelt. Dit zijn vragen op gebieden van veiligheid, emancipatie en verantwoord burgerschap.

Bij het thema *veiligheid* geven de jonge vrouwen aan dat zij zich vaak onveilig voelen in hun omgeving. Zo is er een jonge vrouw die een ervaring heeft in haar eigen portiek met gewelddadige burens. Anderen jonge vrouwen worden wel eens lastig gevallen op straat door opdringerige mannen. Ook is er een jonge vrouw recentelijk beroofd van haar tas.

Bij het thema *emancipatie* is het gebleken uit vele gesprekken dat er sprake is van een rolconflict. Veel jonge vrouwen willen graag een carrière opbouwen maar ook een gezin stabiliseren. Ze ervaren dat het moeilijk is om een gezinsleven te combineren met een carrière. De juiste keuze hierin maken is voor sommige vrouwen uit deze doelgroep moeilijk. Verwachtingen naar een vrouw vanuit de Nederlandse maatschappij en wat de jonge vrouwen zelf aan verwachtingen hebben lopen niet altijd synchroon. Dit zorgt voor een rolconflict.

Bij het thema verantwoord burgerschap voelen de jonge vrouwen dat zij verantwoordelijk zijn voor hun omgeving maar hoe precies zij dit moeten vormgeven, en wat het begrip concreet inhoudt, daar zijn nog veel vragen over.

6.4 Beginsituatie doelgroep jonge vrouwen

Uit de doelgroep is gebleken dat de jonge vrouwen veel vragen hebben die vallen binnen de thema's van veiligheid, emancipatie en burgerschap. Het zijn vrouwen met vrij hoge opleidingsniveaus. Ze zijn in staat om moeilijke en/of abstracte vraagstukken te beantwoorden. Het is een gemotiveerde groep die graag zelf leert doen zelf te doen. Omdat deze jonge vrouwen elkaar al goed kennen en eerder gezamenlijke activiteiten hebben georganiseerd binnen de organisatie SGI weet ik dat de onderlinge samenwerking altijd succesvol is verlopen.

Een beginsituatie verkennen is een kerntaak van een CMV'er. Deze kerntaak heet contact leggen. Dit houdt in dat de CMV'er; 1) in staat is de situatie en de achtergronden van de doelgroep te kunnen verkennen en deze te analyseren; 2) in staat is een analyse te maken van de culturele en maatschappelijke context waarin de doelgroep zich bevindt en waarbinnen de agogische diensverlening plaatsvindt; 3) in staat is contact te leggen met diverse groepen, opdat agogische relaties tot stand kunnen komen en samenwerking gestimuleerd wordt. Ook is het belangrijk dat de CMV'er zijn eigen beginsituatie gekoppeld aan de doelgroep grondig doorneemt. Deze vragen kunnen in deze fase van toepassing zijn;

- ❖ Waaruit schijnt de moeilijkheid voor de doelgroep te bestaan? Waar komt het probleem vandaan? Wat maakt het tot probleem?
- ❖ Uit welke motieven ben ik als sociaal culturele agoog aan dit hulpverleningsproces bezig? Waarom wil ik aan veranderingen meewerken?
- ❖ Wat schijnen de huidige en mogelijke motieven van de doelgroep voor veranderingen en idem tegen veranderingen zijn?
- ❖ Welke condities breng ik als CMV'er mee, om die hulp te kunnen geven, die nodig blijkt, of die in de loop van het hulpverleningsproces nodig kan blijken? Met andere woorden, wat heb ik te bieden, welke capaciteiten heb ik?

- ❖ Welke voorbereidende stappen zijn nodig om een agogische dienstverlenenderelatie op gang te brengen en te ontwikkelen?
- ❖ Hoe neem ik als sociaal- cultureel agoog leiding in de verschillende fasen van het veranderingsproces, en hoe pas ik me aan de situatie aan?
- ❖ Hoe bevorder ik de vaardigheid tot continue, creatieve verandering in het doelgroepsysteem (Remmerswaal, 1992).

Door deze vragen grondig te bestuderen creëert de CMV'er een duidelijk beeld van de mogelijkheden vanuit de verschillende samenwerkende partijen, de doelgroep jonge vrouwen en de CMV'er.

6.5 De activiteit

Een gepaste activiteit die aansluit bij de thema's veiligheid, emancipatie en burgerschap is om een '*Dialogoog reeks*' op te starten. Voorwaarde voor deze activiteit is groepsdeelname.

Voorwaarde is niet dat een jonge vrouw een getalenteerde redenaarster hoeft te zijn voor deelname. Dit om de laagdrempeligheid te bewaken en optimaal burgerschap tot zijn recht te laten komen.

De CMV'er houdt hierbij nauwlettend in de gaten dat ieder lid van de groep aan bod komt. Deze overweegt of zij gebruik zal maken van haar eigen competenties of van de competenties die aanwezig zijn in de groep. Leerrendement wordt geoptimaliseerd als er in de groep jonge vrouwen hun talenten voor begeleiding kunnen oefenen en laten zien.

De grootte van de te vormen groepen mogen de wetten van de groepsdynamica niet overtreden. Dit houdt in dat er per groep van 11 leden 6 bijeenkomsten worden georganiseerd. De helft van elke groep bestaat uit de desbetreffende doelgroep. De overige jonge vrouwen zullen uit extern-liggende netwerken worden aangetrokken. In deze activiteit zal de CMV'er dus gebruik maken van alle 5 de kerncompetenties gebruik maken. De nadruk vanuit het SGI-perspectief zal echter meer komen te liggen op het arrangeren en procesbewaken.

Met deze vorm van activiteit kunnen de jonge vrouwen zelf thema's organiseren. Daarbij kunnen zij zich middels het onderzoek van deze thema's werken aan hen leercompetenties. Tevens op deze wijze werken de jonge vrouwen ook hun rol als burger. Zij zullen niet de informatie voor zichzelf houden maar onderling uitwisselen met anderen. Deze uitwisseling zorgt ervoor dat de doelgroep werkt aan sociale cohesie doordat ze leren met en door anderen. Dit noemen we sociaal leren.

Mogelijke spin-off is dat vanuit de jonge vrouwen-groepen initiatieven worden genomen om los van de CMV'er zelf nieuwe groepen op te starten. Deze kunnen dus ook buiten de gebruikelijke CMV-voorzieningen plaatsvinden. Zo kan er afhankelijk van de verschillende thema's besloten worden om bijvoorbeeld bijeenkomsten te houden op volwassenen onderwijs als de onderwerpen zich daarvoor lenen.

Wat de SGI bijdraagt is haar expertise op het gebied van contactlegging en huisbezoeken. Daarnaast zal er vanuit de boeddhistische filosofie een belangrijke rol weggelegd zijn voor de eigen verantwoordelijkheid (relatie van het principe oorzaak – gevolg). Bij bijvoorbeeld het thema veiligheid kunnen jonge vrouwen dan werken aan hen empowerment, en niet mee te werken aan het probleem buiten zichzelf zoeken. Empowerment zoals het begrip Esho Funi omschrijft, legt uit door zelf meer bewust te worden van je eigen gedrag en de gevolgen hiervan, dat je meer in staat bent om

efficiënt te handelen. Door concrete actie te ondernemen zullen gunstige veranderingen ontstaan. Door de gunstige veranderingen te ervaren als jonge vrouwen doelgroep zullen zij zich sterker en zekerder voelen. Daardoor zullen zij vaker verzekerd zijn van het oplossen van problemen. Zij zullen meer ervaren dat ook het onmogelijke mogelijk gemaakt kan worden wanneer men daar maar in blijft geloven en de juiste actie daarvoor neemt. Dit is het ideaal van empowerment! Ik ben van mening dat deze aanpak meer succes garandeert bij de verandering van het 'zelf' en de 'omgeving'.

Hoofdstuk 7 Conclusie en aanbeveling

7.1 Inleiding

In dit laatste hoofdstuk zal ik een antwoord geven op mijn vraagstelling. Mijn antwoord is gebaseerd op datgene dat er in de eerste 6 hoofdstukken is omschreven. Ten slotte zal ik een aanbeveling aan het sociaal cultureel werk doen met betrekking op de domeinen samenlevingsopbouw en educatie.

7.2 Vraagstelling

De vraagstelling luidt; “Hoe kan ik als CMV’er jonge vrouwen uit Den Haag stimuleren en ondersteunen bij de ontwikkeling van individuele zingeving naar verantwoord collectiefburgerschap”?

7.3 De conclusie

Uit de verschillende theorieën is gebleken dat het begrip individuele zingeving zich laat kenmerken door een individuele waarneming die gekoppeld is aan een ervaring. Men ervaart zingeving door actief burgerschap. Door actief burgerschap is men in staat om sociaal van elkaar en met elkaar te leren. Deze wijze van leren is noodzakelijk om tot ‘geluksbesef’ te komen. Men kan alleen geluk binnen zijn eigen leven ervaren wanneer die gereflecteerd wordt met het geluk van de ander. Burgerschap en zingeving zijn twee begrippen die onafscheidelijk van elkaar te zien zijn. De maatschappij verandert van decennia op decennia. Dit betekent dat ook de twee begrippen burgerschap en individuele zingeving inhoudelijk zullen veranderen. Deze verandering vraagt om een constante dialoog onder alle betrokkenen. Zonder een gelijkwaardige dialoog tussen alle partijen is het onmogelijk tot goed en actief burgerschap en individuele zingeving te komen.

In de het hoofdstuk 6 heb ik u bewezen waar de competenties liggen bij de CMV’er en SGI-er op het gebied van stimuleren tot actief burgerschap. Ik heb laten zien waar de overlappingen liggen betreffende de werkmethodes en waar de verschillen. Wat ik verder kan concluderen is dat een CMV-er, die daarnaast ook actief is als praktiserende beoefenaar van het Nichiren Daishonin Boeddhisme, een waardevolle toevoeging kan bieden over dit thema.

7.4 De aanbeveling

Na geconcludeerd te hebben dat via een dialoog gewerkt kan worden aan individuele zingeving door actief en goed burgerschap kom ik nu met een aanbeveling. Ik raad het sociaal culturele werk aan om gebruik te maken van de culturele werkvorm *Dialogen Reeks*. Binnen deze werkvorm is het belangrijk om draagvlak te creëren uit extern-liggende netwerken. In hoofdstuk 6 heb ik de voorwaarden van deze activiteit omschreven. Door gebruik te maken van deze werkvorm kun je bovendien een nieuwe prikkel geven aan het al bestaande programma, het kan zorgen voor een verbreding van de visie van zowel de welzijnswerkers als de klanten. Daarnaast speelt het in op een trend die er op dit moment in Nederland heerst.

Literatuurlijst

Boeken

- Berkers, F. (1997). *De bagage van de moderne nomade. Over competenties, vormingswerk en professionaliteit*. In H. Michielse en H. Vertegaal, De moderne nomade en zijn bagage. Vormingswerk in een geïndividualiseerde samenleving. Amsterdam, (1999)
- Boomen, M. *Leven op het net*, Instituut voor Publiek en Politiek, Amsterdam, (2000)
- Carter, L., Miller, G., Radhakrishnan, N. *Global ethical options*, Weatherhill, Amerika, (2001)
- Ikeda, D. *Faith into action*, Soka Gakkai, World Tribune, Santa Monica, (1999)
- Ikeda, D. Galtung, J. Choose peace, Pluto Press, Finland, (1995)
- Ikeda, D. *Unlocking the Mysteries of Birth & Death*, Middleway Press, Santa Monica, (2003)
- Ikeda, D., Wickramasinghe, C. *Space and eternal life*, Journeyman Press, England, (1998)
- Ikeda, D. For the sake of peace, Middleway Press, Amerika, (2001)
- Ikeda, D. The way of youth, Middleway Press, Amerika, (2000)
- Jansen, T. *Sociaal leren*, Krips, Meppel, (1999)
- Karssing, E. *Morele competenties in organisaties*, Koninklijke Van Gorcum BV., Assen, (2001)
- Kunneman, H. *Van theemutscultuur naar walkman-ego*, Amsterdam: BOOM, (1998)
- Landelijk Opleidingsoverleg, *Alert en Ondernemend*, Nijmegen, (1999)
- Remmerswaal, J. *Begeleiden van groepen*, Bohn Stafleu Van Loghum, Houten, (1992)
- Rigter, J., Diekstra, R., *Waardevolle of waardeloze samenleving*, Uithoorn, (2004)
- Spierts, M. *Werken aan openheid en samenhang*, Elsevier, Maarssen, (2000)
- Spierts, M. *Beroep in ontwikkeling*, Elsevier/De Tijdstroom, Maarssen, (1998)
- Spierts, M. *Balanceren en stimuleren*, Elsevier/De Tijdstroom, Maarssen, (1997)
- Meeus, W. , *Adolescentie: Een psychosociale benadering*, Wolters-Noordhoff BV, Groningen, (1994)
- Miller, G.M. *Peace, Value, and Wisdom*, Rodopi B.V., Amsterdam – New York, (2002)
- Niwano, N. *Shakyamuni Boeddha*, Mirananda uitgevers B.V., Den Haag, (1986)
- Uitgeverij Soka Gakkai Nederland, *Geschriften van Nichiren Daishonin*, Zeist, (1993)
- Uitgeverij Soka Gakkai, *The writings of Nichiren Daishonin*, Japan, (1999)
- Van Dale, Woordenboek. Utrecht/Antwerpen: Lexicografie BV., (1997).
- Voogt, W. & Broekman, H., *“De grote kleine-kansen Atlas”*, Landelijk Centrum Opbouwwerk, Den Haag (2003)
- Waal, V. de (2001). *Uitdagend leren*. Bussum: Coutinho BV.
- Watson, B. *The Lotus Sutra*, Columbia University Press, New York, (1993)
- Welman, A. J. *De menselijke levensloop*, Zeist 2001

Wit, J. de& Veer, G, van der&, Slot, N.W. *Psychologie van de adolescentie*, Baarn: Uitgeverij Intro, (1995)

Artikelen

CMV-Brochure, (1996)

Donkers, G. *Emancipatie en hulpverlening*, (1988)

Gabriel van den Brink, *Toezicht en betrokkenheid*

Het initiatief, *Burgerinitiatieven*

J.W. Duyvendak, *Specie kleeft anders dan cement*

Jos van der Lans, *Professionals of werknemers*, Sociale Sector, jaargang 57 nr. 10 oktober 2003

Statuut Opbouwwerk, *missie samenlevingsopbouw*

Opleidingsmateriaal CMV, *Doelgroep-analyse*, (2002)

Opleidingsmateriaal CMV, *Thema-analyse*, (2002)

Websites

www.boeddhismedenbosch.nl

www.eaglepeak.clara.co.uk

www.gatz.be

www.kansai.soka.ed.jp

www.vlaanderen.be

www.vov.com

Bijlagen

De 10 werelden

blz. 43-45

Nam-myoho-renge-kyo

blz. 46-48

Karma

blz. 49-50

Overzicht van Humanistische SGI activiteiten blz. 51-53

De tien werelden

Het concept dat in het Boeddhisme 'de tien werelden' heet is één van de manieren waarop het Boeddhisme het leven verklaard. Dit zijn tien staten of levenscondities die we in onszelf ervaren en worden in alle aspecten van ons leven manifest. Ieder mens draagt de mogelijkheid in zich om al deze tien staten te ervaren. Van moment tot moment kan iemand van de ene in de andere staat terecht komen. Deze verandering hangt af van de interactie met de omgeving. Dit betekent dat op ieder moment van de dag één van de tien werelden manifest is en dat de andere negen latent zijn. Van de laagste tot de hoogste zijn deze tien werelden achtereenvolgens:

- 1) **Hel:** Een staat vol lijden en wanhoop, waarin een mens ervaart dat hij geen vrijheid heeft om te handelen. De wereld van hel wordt gekarakteriseerd door de impuls om onszelf en alles om ons heen te vernietigen.
- 2) **Honger:** In deze levensstaat wordt de mens beheerst door het verlangen naar geld, macht, status, enzovoort. Hoewel verlangens in alle tien werelden voorkomen, zijn we in de staat van Honger overgeleverd aan onze hebzucht zonder die te kunnen beheersen.
- 3) **Dierlijkheid:** In deze staat wordt de mens beheerst door zijn instincten. Dan spreidt de mens geen rede ten toon, noch enige zin van moraal en is de mens niet in staat om lange-termijn plannen te maken. In de staat van Dierlijkheid wordt de mens beheerst door de wet van de jungle. Dan verdrukt de mens de zwakkere en vreest de sterkere.
- 4) **Woede:** In deze staat treedt het ego sterk naar voren. Maar het is een egoïstisch, hebzuchtig ego dat dan manifest is: vastbesloten om koste wat kost anderen te verslaan. Ook zien we alles als een mogelijke bedreiging voor onszelf. In deze staat waarderen we alleen onszelf en verachten anderen. We voelen ons superieur aan anderen en we kunnen niet aan onszelf erkennen dat een ander beter is dan wijzelf.
- 5) **Menselijkheid:** Dit is een rustige, passieve levensstaat van waaruit we makkelijk in de vier lagere werelden kunnen geraken (Hel, Honger, Dierlijkheid en Woede). Hoewel we ons in deze staat in het algemeen humaan gedragen, zijn we zeer vatbaar voor sterke invloeden van buitenaf.
- 6) **Verrukking:** Dit is een staat van intense vreugde die bijvoorbeeld voortkomt door het vervullen van een verlangen. Het is een staat van lichamelijk welbevinden. Alhoewel deze vreugde intens is, is zij van voorbijgaande aard; de vreugde die we beleven in deze staat is óók erg kwetsbaar voor invloeden van buitenaf.

De zes staten van Hel tot en met Verrukking worden '*de zes paden*' of '*de zes lagere werelden*' genoemd. Zij hebben gemeen dat het verschijnen en weer verdwijnen van deze staten sterk afhangt van omstandigheden buiten onszelf. Bijvoorbeeld: een man is totaal geobsedeerd door het verlangen om iemand te vinden die hij liefheeft

(Honger). Als hij uiteindelijk zo iemand ontmoet dan voelt hij extase (Verrukking). Maar ... er liggen kapers op de kust! Hij voelt jaloezie opwellen (Woede). Uiteindelijk drijft zijn bezitsdrang zijn geliefde van hem vandaan. Hij wordt wanhopig (Hel) en voelt dat het leven waardeloos is.

Op zo'n zelfde manier gaan veel mensen van de ene naar de andere staat uit de zes lagere werelden, zonder zich ooit te realiseren dat ze beheerst worden door hun reacties op hun omgeving. In deze staten hangen geluk en bevrediging geheel af van omstandigheden. Onze totale identiteit wordt er zelfs door beheerst.

De volgende twee staten zijn Leren en Realisatie. Deze staten komen naar boven als we herkennen dat alles in de zes lagere paden van voorbijgaande aard is en op zoek gaan naar blijvende waarheid. Deze twee staten én de volgende twee (Bodhisattva en Boeddhastaat) worden gezamenlijk 'de vier nobele werelden' genoemd. In tegenstelling tot 'de zes lagere werelden' worden deze 'vier nobele paden' alleen bereikt door onze eigen inspanning. Dit zijn de staten van *creëren*, terwijl 'de zes lagere werelden' de staten van *reageren* zijn.

7) Leren: In deze staat zoeken we de waarheid in alle gebieden door studie of door de ervaringen van anderen.

8) Realisatie: Deze staat heeft wat weg van de staat van Leren. In Realisatie zoeken we echter de waarheid niet door de leer van anderen, maar door onze eigen directe waarnemingen.

Leren en Realisatie worden samen 'de twee voertuigen' genoemd. Doordat de mens zich heeft gerealiseerd dat veel van voorbijgaande aard is hebben mensen in deze twee staten een zekere mate van onafhankelijkheid en zijn niet langer de gevangene van hun eigen reacties in 'de zes lagere werelden'. Maar mensen in deze twee staten neigen er naar om mensen in 'de zes lagere werelden' te verachten omdat zij het begrip hebben bereikt dat ze zelf wel hebben bereikt. Daar komt bij dat de zoektocht naar waarheid op de eerste plaats egocentrisch van aard is, waardoor in deze twee staten een grote kans bestaat op egoïsme. Mensen in Leren en Realisatie kunnen makkelijk tevreden worden met zichzelf, waardoor ze nooit de krachten van de negende en tiende wereld kunnen ervaren.

9) Bodhisattva: Bodhisattvas zijn mensen die verlichting willen bereiken én tegelijkertijd vastbesloten zijn om alle anderen daartoe ook in staat te stellen. In deze staat realiseren we ons dat geluk dat iemand alléén ervaart, niet compleet is omdat we ons bewust zijn van de band die ons met alle anderen verbindt. Een bodhisattva wijdt zich ook aan het wegnemen van lijden bij anderen.

De staten van Hel tot en met Bodhisattva worden 'de negen werelden' genoemd. Deze uitdrukking wordt gebruikt om het contrast met de tiende wereld duidelijk te maken: de staat van verlichting of Boeddhastaat.

10) Boeddhastaat: Dit is een dynamische staat die moeilijk te beschrijven is. Gedeeltelijk is deze staat te omschrijven als een staat van perfecte vrijheid, waarin we ons verlicht voelen tot de kern van het leven. Boeddhastaat wordt gekenmerkt door oneindig medegevoel met anderen en door grenzeloze wijsheid. In deze staat hebben we op harmonieuze wijze inzicht in zaken die vanuit 'de negen werelden'

schier onoplosbaar of tegenstrijdig zijn. Een boeddhistische Soetra omschrijft de eigenschappen van de Boeddha als: een waar zelf, perfecte vrijheid van de karmische banden vanuit de eeuwigheid, een leven dat gezuiverd is van illusie en als absoluut geluk.

De recitatie van nam-myoho-renge-kyo is de meest directe weg om de Boeddha staat in jezelf op te wekken (materiaal uit de SGI).

Nam-myoho-renge-kyo

Eenvoudig gezegd betekent Nam-myoho-renge-kyo: "Ik wijd mijn leven toe aan het leven". Het eerste woord 'nam' betekent: "Ik wijd me toe". Myoho-renge-kyo heeft betrekking op de dharma of de Wet van het leven. De intentie van het reciteren van Nam-myoho-renge-kyo is om je eigen leven in het ritme te brengen met het leven van het universum. Net zoals het opkomen en ondergaan van de zon één van de basisritmes van het universum is, reciteren wij 's morgens en 's avonds. Dat hoeft 's morgens natuurlijk niet bij de opkomst van de zon; de meeste mensen reciteren net vóór of na het ontbijt.

Nichiren Daishonin bestudeerde in alle Japanse tempels en bibliotheken van die tijd alle boeddhistische geschriften. Dit deed hij met als enig doel om de hoogste leerstelling van het Boeddhisme te vinden. Na zestien jaar alle soetra's bestudeerd te hebben, verklaarde hij dat de Lotus Soetra de hoogste boeddhistische leerstelling bevat, namelijk dat iedereen een potentiële Boeddha is. Hij verklaarde dat Myoho-renge-kyo de uitdrukking is van de hoogste waarheid. Op eigen kracht bereikte hij verlichting en zette zijn studie voort om Boeddhenschap (verlichting) voor alle mensen mogelijk te maken.

Myoho betekent Mystieke Wet. Zij wordt mystiek (myo) genoemd omdat zij moeilijk waar te nemen is. Ho betekent alle verschijnselen. Myoho betekent dat alle verschijnselen en de hoogste Wet één zijn. Dat wordt dan ook vastgesteld in 'Over het bereiken van boeddhenschap in dit leven': wat betekent myo? Het is, eenvoudig gezegd, de mysterieuze aard van ons leven van moment tot moment, hetgeen de geest niet kan bevatten en woorden niet kunnen uitdrukken. Wanneer u op welk moment ook uw eigen geest onderzoekt, ziet u noch kleur, noch vorm om te bewijzen dat hij bestaat. Toch kunt u ook weer niet zeggen dat hij niet bestaat want er komen voortdurend verschillende gedachten bij u op. Het leven is inderdaad een ongrijpbare realiteit die zowel de woorden als opvattingen over bestaan en niet-bestaan te boven gaat. De werkelijkheid is noch bestaan, noch niet-bestaan maar laat toch de eigenschappen van beide zien. Zij is het mystieke wezen van de Middenweg die de werkelijkheid is van alle dingen. Myo is de naam die gegeven wordt aan de mystieke aard van het leven en ho aan de verschijningsvormen ervan. "(Geschriften van Nichiren Daishonin, pagina 5)

Het woord mystiek heeft dus niets te maken met bovennatuurlijke ervaringen. Het gaat er eerder om dat een verlichte persoon in staat is om de eenheid van de hoogste werkelijkheid (myo) en het leven van alledag (ho) waar te nemen. Wanneer we ons leven baseren op ho - alle verschijnselen, ofwel de veranderende omstandigheden - raken we verward en misleid. Verlichting wordt aangeduid met myo: de waarneming van de ware aard van het universele leven. Myo en ho zijn echter onscheidbaar. Dit is de eenheid die bedoeld wordt met de Middenweg. Er bestaat geen fundamenteel onderscheid tussen verlichting (myo) en misleiding (ho), het hangt alleen af van ons vermogen om het grote geheel te zien.

In die zin betekent myoho ook leven (ho) en dood (myo); zichtbaar (ho) en onzichtbaar (myo); manifest (ho) en latent (myo). Deze aspecten van het leven zijn

twee fasen van de universele wet. Vanwege de onzichtbare, latente fase, hebben we moeite om het grote geheel te zien.

Myo heeft nog drie andere betekenissen: openen, volmaakt begiftigd zijn met, en doen herleven. 'Openen' verwijst naar de in het universum alom aanwezige energie om leven te creëren. Het verwijst ook naar het vermogen om je leven te openen, boedddhaschap te onthullen en daarbij illusies te overwinnen. 'Volmaakt begiftigd zijn met' betekent dat elk levenselement in zich het geheel bevat; myo bevat alle waarheden en omsluit alle verschijnselen. 'Doen herleven' verwijst naar de herscheppende kracht van de natuur. Ook geeft het aan dat iedereen, hoe misleid ook, het vermogen bezit zich van de eigen boeddhanatuur bewust te worden.

Uit deze korte uitleg is af te leiden dat de reeks van betekenissen die myoho heeft zich voortdurend uitbreidt om uiteindelijk alle wetten en alle verschijnselen te omvatten. Dit geldt ook voor de andere karakters in Nam-myoho-renge-kyo. Deze zin bevat, uiteindelijk, de boeddhistische filosofie in haar geheel.

Nichiren Daishonin reciteerde voor het eerst nam-myoho-renge-kyo in april 1253

Renge betekent letterlijk lotusbloem. Het duidt op de gelijktijdigheid van oorzaak en gevolg omdat de lotus tegelijkertijd zaden en bloemen voortbrengt. Ook werd de lotus van oudsher overal in het oosten vereerd voor zijn bijzondere kwaliteiten. Veelvuldig kwam hij op schilderijen en in de literatuur voor en symboliseerde dan zuiverheid, lang leven en vruchtbaarheid, en schoonheid.

Zoals Myoho-renge-kyo veel meer betekent dan alleen een titel, is renga veel meer dan alleen de naam van een bloem. Het is de wet van gelijktijdigheid van oorzaak en gevolg. Nichiren Daishonin zei: "Het hoogste beginsel had aanvankelijk geen naam. Toen de wijze het beginsel waarnam en alle dingen een naam gaf, zag hij deze ene wonderbaarlijke wet (myoho) die gelijktijdig oorzaak en gevolg bezit (renga), en noemde haar myoho-renga. Deze ene wet die myoho-renga is, omvat alle verschijnselen die de Tien Staten en de Drieduizend Werelden bezitten, en ontbreekt in geen enkel verschijnsel. Iedereen die deze wet beoefent, ontvangt gelijktijdig zowel de oorzaak als het gevolg van boedddhaschap." (Major Writings of Nichiren Daishonin, deel VII, pag. 56)

Dit betekent dat bij het reciteren van Nam-myoho-renge-kyo (oorzaak), de staat van boedddhaschap (gevolg) onmiddellijk in ons opwelt. Deze gelijktijdigheid van oorzaak en gevolg is erg belangrijk. In vroegere vormen van boeddhisme dacht men dat de effecten van de verschillende beoefeningen zich veel later zouden manifesteren, misschien pas in een toekomstig leven. Misschien hebben mensen vanwege deze vroeg-boeddhistische leerstellingen de neiging om te denken dat de wet van oorzaak en gevolg, karma, fatalistisch is (zie het hoofdstuk 'oorzaak en gevolg' in het boek 'Grondbeginselen'). De manier waarop ons individueel karma zich echter manifesteert, is afhankelijk van onze levensstaat van een bepaald moment. Elk moment bepalen we de toekomst. Naarmate we boedddhaschap meer en meer ervaren, ondergaat het geheel van oorzaken en gevolgen, wat ons individueel karma vormt, een ingrijpende transformatie. Die dingen die in het verleden lijden veroorzaakten, versnellen onze menselijke ontwikkeling, omdat ze nu gebaseerd zijn op verlichting in plaats van illusie.

Een andere belangrijke eigenschap van de lotus is, dat hij in modderige poelen bloeit en zo laat zien dat schoonheid zich zelfs op de donkerste plaatsen kan openbaren. In het Boeddhisme van Nichiren Daishonin keren we ons niet af van dagelijkse problemen. In tegendeel, we storten ons erin en zien ze als een bron van groei, net zoals de modderpoel de lotusbloem voedt. Natuurlijk verwerpt de lotus de poel niet omdat hij modderig is. In tegendeel, hij gedijt en 'geniet'. Op dezelfde manier genieten wij, wanneer we in de staat van boeddhaschap zijn, van onze relatie met de omgeving (materiaal uit de SGI).

Karma

Zijn wij verantwoordelijk voor ons eigen karma? En kunnen we dat veranderen?

In zowel het Oosten als het Westen hebben filosofen nagedacht over lotsbestemming of karma. Volgens één van de Westerse theorieën is ieder mens als een blanco pagina papier bij zijn geboorte. Ieder mens ontwikkelt zich op basis van zijn omgeving en de krachten die daarin voorkomen, zoals ouders, vrienden, de samenleving in zijn algemeenheid, de dominante cultuur, enzovoort.

Boeddhisme leert echter de eeuwigheid van het leven. Ieder mens heeft al talloze levens geleid. Dit betekent dat we geen 'blanco pagina's' zijn, maar pagina's waarop al veel is vastgelegd. Volgens het Boeddhisme bestaat een leven altijd in de kosmos; soms is dat leven manifest en soms latent. Net zoals we slapen en vervolgens wakker worden wordt ons bewustzijn in ieder leven weer wakker en heeft ons lichaam zich verfrist. Tussen slapen en wakker zijn gaat ons bewustzijn verder in het onderbewuste. Op dezelfde manier gaat het leven eeuwig door en verandert keer op keer van leven naar dood. De dood is deel van het leven net zoals slapen ook deel is van het leven.

Karma is de opeenstapeling van de gevolgen van de goede en slechte oorzaken die we met ons meenemen vanuit het eerdere bestaan, maar ook van de goede en slechte oorzaken die we in dit leven leggen. Hiermee creëren we zelf onze toekomst. Het woord 'karma' komt uit het Sanskriet en betekent 'actie'. Karma wordt gecreëerd door actie: onze gedachten, woorden en daden - en karma manifesteert zichzelf in ons uiterlijk, gedrag, houding, voor- en tegenspoed, waar we geboren worden. Om kort te gaan: het manifesteert zich in álles. Het zijn alle positieve en negatieve invloeden (of: oorzaken) die in zijn totaal de realiteit van ieder mens in deze wereld bepalen.

In tegenstelling tot sommige andere filosofieën beschouwt het Boeddhisme iemands' karma niet als vaststaand of 'reeds bestemd'. Omdat de menselijke geest van moment tot moment veranderd kunnen gewoontes en negatieve eigenschappen - die ieder mens nu eenmaal bezit - op dezelfde manier veranderen. Met andere woorden: Boeddhisme leert dat ieder mens de mogelijkheid heeft om zijn eigen karma te veranderen.

Alles dat we in een leven doen beïnvloedt de negatieve en positieve balans van ons karma. Bijvoorbeeld: Als we in dit leven geboren worden in een arm gezin maar ons leven wijden aan het geven aan anderen wat we kunnen, dan leggen we oorzaken om dat negatieve karma van armoede te veranderen. Als we echter een leven leiden dat getekend wordt door jaloezie en haat of zelfs door het stelen van anderen dan voegen we dit toe aan de negatieve balans van ons persoonlijke karma.

Boeddhisme leert dat ieder in talloze levens karma heeft verzameld en dat we nu niet alleen de gevolgen van dat karma ervaren, maar ook doorgaan met het creëren van nieuw karma.

Het Boeddhisme van Nichiren Daishonin leert dat er een gebied in het leven is dat dieper gaat dan het karma: ieders Boeddha staat of Boedधानatuur. Het naar buiten

brengen van die Boeddha staat is het doel van de boeddhistische beoefening. De pure levenskracht van die Boeddha staat reinigt ons leven en verandert ons karma op het diepste niveau.

De voorzitter van de SGI, Daisaku Ikeda, zei hierover eens: "Het is het Boeddhisme van Nichiren Daishonin dat ons in staat stelt om te tappen van de pure levenskracht van de Boeddha staat. Deze staat heeft in ons bestaan sinds de tijd zonder begin, en welt op in onophoudelijke golven. Het verandert al de tragische oorzaken en gevolgen die we hebben gemaakt en onthult in het heden en de toekomst de pure oorzaken en gevolgen die we sinds het beginloze verleden in ons dragen. Dit is bevrijding van de zware ketting van het lot die we in het verleden droegen. Dit is de vestiging van vrije mensen in de waarste zin van het woord." (materiaal uit de SGI).

Een overzicht van Humanistische SGI activiteiten

1) *De tentoonstelling 'Nucleaire wapens: Bedreiging van onze wereld'*

Zoals met alle SGI tentoonstellingen werd deze tentoonstelling van 1982 tot en met 1988 in 25 wereldsteden in 16 landen over de gehele wereld gehouden in een poging om de bewustwording over de dringende kwesties in ons complexe en met conflicten overspoelde tijdperk van de mensen te vergroten. De tentoonstelling trok in deze periode 1,2 miljoen bezoekers.

In 1996 werd de tentoonstelling vernieuwd en reist op dit moment door Midden en Zuid-Amerika.

Deze tentoonstelling zoekt naar de bevordering van ontwapening op wereldniveau door het bewustzijn van het publiek te vergroten over de bedreiging van de mensheid door nucleaire wapens.

De tentoonstelling is gebaseerd op verschillende studies en documentatie over Hiroshima en Nagasaki van de VN. Ze bestaat uit fotopanelen die de afschuwwekkendheid en de vernietiging van de Tweede Wereldoorlog (en ook de Eerste Wereldoorlog) laten zien. Er worden onder andere voorwerpen getoond die blootgesteld werden aan de intense hitte en straling van de atoomexplosies. Ze toont ook de medische effecten en de invloed van het gebruik van nucleaire wapens op het milieu en de economische en sociale vertakkingen van ontwapening.

De tentoonstelling wordt gesponsord door het Departement van Publieke Informatie van de VN met steun van de SGI en de gemeentebesturen van Hiroshima en Nagasaki.

2) *De tentoonstelling 'Oorlog en Vrede'*

De tentoonstelling 'Oorlog en Vrede – Van een eeuw van oorlog naar een eeuw van hoop' werd in 1989 voor het eerst in het hoofdkwartier van de Verenigde Naties in New York gehouden. De tentoonstelling werd mede gesponsord door het Onafhankelijk Bureau voor Humanitaire Kwesties, de Internationale Artsen ter Voorkoming van Atoomoorlog (IPPNW) en de SGI in samenwerking met het Departement voor Ontwapening van de VN.

De tentoonstelling toont de geschiedenis van oorlogvoering in de 20ste eeuw en kwesties als atoomwapens, de vluchtelingencrisis en de milieuvervuiling – dilemma's waar de mensheid een oplossing voor moet vinden omwille van toekomstige generaties.

Haar titel 'Oorlog en Vrede' drukt het verlangen van de mensen over de gehele wereld uit om dit tijdperk van geweld en conflicten te veranderen in een tijdperk van hoop en vrede.

3) *De tentoonstelling 'Naar een eeuw van menselijkheid: een overzicht van de mensenrechten in de hedendaagse wereld'*

Deze tentoonstelling werd door de SGI voor het eerst gehouden in het hoofdkantoor van de VN in Genève in 1983 ter ere van de aanneming van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van de VN.

De tentoonstelling wordt ondersteund door het VN Centrum voor de Rechten van de Mens. Ze geeft een overzicht van de ontwikkeling van de mensenrechten in de loop van de geschiedenis. Het legt de nadruk op gebieden waaraan nog veel aandacht geschonken moet worden en verbetering nodig is. De SGI gelooft dat de mensheid een dieper begrip van de inherente waardigheid van het leven moet ontwikkelen – uitgedrukt in de bescherming en de bevordering van fundamentele menselijke vrijheden. De wereld vecht om een oplossing te vinden voor een beangstigend aantal crises gebaseerd op etnische, religieuze, politieke en economische verschillen en AIDS, hongersnood en milieuproblemen.

(De tentoonstelling trok vanaf haar opening in april 1993 op de Universiteit van Tokio meer dan 255.000 bezoekers in 21 steden, waaronder Genève, Londen en Brasilia. In Den Haag werd deze tentoonstelling op 2 juni 1998 officieel geopend door professor Ruud Lubbers, voormalig minister-president van Nederland, en zij trok ruim 15.000 bezoekers.)

4) *De tentoonstelling 'De moed te herinneren – Anne Frank en de holocaust'*
'De moed te herinneren' daagt de bezoeker op twee manieren uit: de moed te vinden om de herinneringen van de gruwelijkheden en wreedheden van de Tweede Wereldoorlog onder ogen te durven zien en de moed degenen die in het verzet zaten te herdenken.

Door zich op de holocaust te richten, een van de ernstigste wreedheid en gruwelijkheden van de 20ste eeuw, dwingt de tentoonstelling ons de uitdaging van degenen die weigerden de ogen te sluiten voor de werkelijkheid te waarderen. Mensen die weigerden bevelen op te volgen en mensen, zoals Anne Frank en haar familie, die jarenlang moeilijkheden doorstonden zonder ooit de moed te verliezen.

5) *De tentoonstelling 'Jongens en Meisjes Kunst van over de gehele wereld'*
Deze SGI tentoonstelling is misschien wel de meest ontroerende oproep voor vrede: 400 kindertekeningen gekozen uit meer dan 100.000 tekeningen van kinderen uit 160 landen.

De tentoonstelling werd in 10 landen en in meer dan 35 steden gehouden met de steun van de UNESCO in samenwerking met tientallen particuliere organisaties en overheidsinstellingen van over de gehele wereld.

6) *De fototentoonstelling 'Dialoog met de natuur – tentoonstelling van foto's van Daisaku Ikeda'*
Een tentoonstelling samengesteld uit foto's van Daisaku Ikeda, president van de SGI. Het is een bloemlezing van natuurlandschappen en steden gemaakt tijdens zijn reizen over de gehele wereld in zijn streven naar vrede door dialoog, wederzijdse begrip en humanisme.

7) *Inzamelingsactiviteiten*
De leden van de Soka Gakkai organiseerden een inzamelingsactiviteit voor Aziatische en Afrikaanse vluchtelingen in 1973. Bijna jaarlijks worden er steuncampagnes en gelijksoortige activiteiten voor Vietnam, West Afrika en andere gebieden waar hulp nodig is georganiseerd. In eerste instantie gebeurde dit alleen in Japan, maar nu ook steeds vaker in andere landen. Het geld dat wordt ingezameld wordt gedoneerd aan de Hoge Commissaris voor vluchtelingen van de VN (UNHCR)

en andere VN instellingen. Het wordt gebruikt om medicijnen, voedsel en educatieve programma's te bekostigen in de betrokken gebieden.

8) *De VOICE-AID campagne*

Dit is een van de vele activiteiten ter ondersteuning van de Verenigde Naties. Jonge SGI leden uit Japan verzamelden meer dan 3000 radio's om ze te doneren aan Cambodja. De VN verzochten om de radio's om het volk van Cambodja te kunnen informeren over de eerste democratische verkiezingen in dat land in mei 1993 en zo iedereen in staat stellen te gaan stemmen.

De SGI organiseert ook discussiepanelen met als basis de humanistische principes en de zoektocht naar geluk om de mensheid te helpen zich te verenigen en samen te werken voor gezamenlijke doelen en verschillende ideeën en de goede aspecten uit elke cultuur te delen door wereldwijde uitwisseling.

De bescherming van het milieu is een van de dringendste kwesties van vandaag. Het is een complex probleem waarbij politiek, economie, ethiek, wetgeving en andere factoren betrokken zijn. De zoektocht naar oplossingen moet beginnen met een volledig nieuw onderzoek van de hedendaagse levensstijlen, waarden en vooruitzichten van de samenleving in plaats van kortzichtige benadering als regeringscontrole van bepaalde industrieën.

De SGI is betrokken bij een aantal culturele activiteiten om wederzijds begrip en respect tussen mensen te ontwikkelen en de samenwerking tussen landen te bevorderen. Deze activiteiten trachten het boeddhistische principe, dat de waardigheid van het leven het hoogste respect verdient, te illustreren. Ze worden uitgevoerd in het vertrouwen dat cultuur in staat is de harten van mensen van over de gehele wereld met elkaar te verbinden (materiaal uit de SGI).